

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Муниципальное казенное учреждение "Управление образования"
Лаишевского муниципального района
МБОУ "Кирбинская СОШ"

РАССМОТРЕНО

ШМО учителей начальных классов

Абдуллина Д.Г.

Протокол №1 от «26» августа 2024 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УР

Рахматуллина Л.И.

Протокол №1 от «26» августа 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Хаматгалиева Р.З.

Приказ №80
от «31» августа 2024 г.

Әдәби уку

Литературное чтение на родном(татарском) языке

1-4 нче сыйныфларда башлангыч гомуми

белем буенча эш программасы (ФДББС)

2024 – 2025 нче уку елы

Планируемые результаты освоения обучающимися основной образовательной программы

Личностные результаты

У выпускника будут сформированы:

- внутренняя позиция школьника на уровне положительного отношения к школе, ориентации на содержательные моменты школьной действительности и принятия образца «хорошего ученика»;
- широкая мотивационная основа учебной деятельности, включающая социальные, учебно-познавательные и внешние мотивы;
- учебно-познавательный интерес к новому учебному материалу и способам решения новой задачи;
- ориентация на понимание причин успеха в учебной деятельности, в том числе на самоанализ и самоконтроль результата, на анализ соответствия результатов требованиям конкретной задачи, на понимание оценок учителей, товарищей, родителей и других людей;
- способность к оценке своей учебной деятельности;
- основы гражданской идентичности, своей этнической принадлежности в форме осознания «Я» как члена семьи, представителя народа, гражданина России, чувства сопричастности и гордости за свою Родину, народ и историю, осознание ответственности человека за общее благополучие;
- ориентация в нравственном содержании и смысле как собственных поступков, так и поступков окружающих людей;
- знание основных моральных норм и ориентация на их выполнение;
- развитие этических чувств — стыда, вины, совести как регуляторов морального поведения; понимание чувств других людей и сопереживание им;
- установка на здоровый образ жизни;
- основы экологической культуры: принятие ценности природного мира, готовность следовать в своей деятельности нормам природоохранного, нерасточительного, здоровьесберегающего поведения;
- чувство прекрасного и эстетические чувства на основе знакомства с мировой и отечественной художественной культурой.

Выпускник получит возможность для формирования:

- *внутренней позиции обучающегося на уровне положительного отношения к образовательной организации, понимания необходимости учения, выраженного в преобладании учебно-познавательных мотивов и предпочтении социального способа оценки знаний;*
- *выраженной устойчивой учебно-познавательной мотивации учения;*
- *устойчивого учебно-познавательного интереса к новым общим способам решения задач;*
- *адекватного понимания причин успешности/неуспешности учебной деятельности;*
- *положительной адекватной дифференцированной самооценки на основе критерия успешности реализации социальной роли «хорошего ученика»;*
- *компетентности в реализации основ гражданской идентичности в поступках и деятельности;*

– морального сознания на конвенциональном уровне, способности к решению моральных дилемм на основе учета позиций партнеров в общении, ориентации на их мотивы и чувства, устойчивое следование в поведении моральным нормам и этическим требованиям;

– установки на здоровый образ жизни и реализации ее в реальном поведении и поступках;

– осознанных устойчивых эстетических предпочтений и ориентации на искусство как значимую сферу человеческой жизни;

– эмпатии как осознанного понимания чувств других людей и сопереживания им, выражающихся в поступках, направленных на помощь другим и обеспечение их благополучия.

Регулятивные универсальные учебные действия

Выпускник научится:

– принимать и сохранять учебную задачу;

– учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале в сотрудничестве с учителем;

– планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее реализации, в том числе во внутреннем плане;

– учитывать установленные правила в планировании и контроле способа решения;

– осуществлять итоговый и пошаговый контроль по результату;

– оценивать правильность выполнения действия на уровне адекватной ретроспективной оценки соответствия результатов требованиям данной задачи;

– адекватно воспринимать предложения и оценку учителей, товарищей, родителей и других людей;

– различать способ и результат действия;

– вносить необходимые коррективы в действие после его завершения на основе его оценки и учета характера сделанных ошибок, использовать предложения и оценки для создания нового, более совершенного результата, использовать запись в цифровой форме хода и результатов решения задачи, собственной звучащей речи на русском, родном и иностранном языках.

Выпускник получит возможность научиться:

– в сотрудничестве с учителем ставить новые учебные задачи;

– преобразовывать практическую задачу в познавательную;

– проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве;

– самостоятельно учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале;

– осуществлять констатирующий и предвосхищающий контроль по результату и по способу действия, актуальный контроль на уровне произвольного внимания;

– самостоятельно оценивать правильность выполнения действия и вносить необходимые коррективы в исполнение как по ходу его реализации, так и в конце действия.

Познавательные универсальные учебные действия

Выпускник научится:

– осуществлять поиск необходимой информации для выполнения учебных заданий с использованием учебной литературы, энциклопедий, справочников (включая электронные, цифровые), в открытом информационном пространстве, в том числе контролируемом пространстве сети Интернет;

- осуществлять запись (фиксацию) выборочной информации об окружающем мире и о себе самом, в том числе с помощью инструментов ИКТ;
- использовать знаково-символические средства, в том числе модели (включая виртуальные) и схемы (включая концептуальные), для решения задач;
- проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве;
- строить сообщения в устной и письменной форме;
- ориентироваться на разнообразие способов решения задач;
- основам смыслового восприятия художественных и познавательных текстов, выделять существенную информацию из сообщений разных видов (в первую очередь текстов);
- осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков;
- осуществлять синтез как составление целого из частей;
- проводить сравнение, сериацию и классификацию по заданным критериям;
- устанавливать причинно-следственные связи в изучаемом круге явлений;
- строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте, его строении, свойствах и связях;
- обобщать, т. е. осуществлять генерализацию и выведение общности для целого ряда или класса единичных объектов, на основе выделения сущностной связи;
- осуществлять подведение под понятие на основе распознавания объектов, выделения существенных признаков и их синтеза;
- устанавливать аналогии;
- владеть рядом общих приемов решения задач.

Выпускник получит возможность научиться:

- *осуществлять расширенный поиск информации с использованием ресурсов библиотек и сети Интернет;*
- *записывать, фиксировать информацию об окружающем мире с помощью инструментов ИКТ;*
- *создавать и преобразовывать модели и схемы для решения задач;*
- *осознанно и произвольно строить сообщения в устной и письменной форме;*
- *осуществлять выбор наиболее эффективных способов решения задач в зависимости от конкретных условий;*
- *осуществлять синтез как составление целого из частей, самостоятельно достраивая и восполняя недостающие компоненты;*
- *осуществлять сравнение, сериацию и классификацию, самостоятельно выбирая основания и критерии для указанных логических операций;*
- *строить логическое рассуждение, включающее установление причинно-следственных связей;*
- *произвольно и осознанно владеть общими приемами решения задач.*

Коммуникативные универсальные учебные действия

Выпускник научится:

- адекватно использовать коммуникативные, прежде всего речевые, средства для решения различных коммуникативных задач, строить монологическое высказывание (в том числе сопровождая его аудиовизуальной поддержкой), владеть диалогической формой коммуникации, используя в том числе средства и инструменты ИКТ и дистанционного общения;

- допускать возможность существования у людей различных точек зрения, в том числе не совпадающих с его собственной, и ориентироваться на позицию партнера в общении и взаимодействии;
- учитывать разные мнения и стремиться к координации различных позиций в сотрудничестве;
- формулировать собственное мнение и позицию;
- договариваться и приходить к общему решению в совместной деятельности, в том числе в ситуации столкновения интересов;
- строить понятные для партнера высказывания, учитывающие, что партнер знает и видит, а что нет;
- задавать вопросы;
- контролировать действия партнера;
- использовать речь для регуляции своего действия;
- адекватно использовать речевые средства для решения различных коммуникативных задач, строить монологическое высказывание, владеть диалогической формой речи.

Выпускник получит возможность научиться:

- *учитывать и координировать в сотрудничестве позиции других людей, отличные от собственной;*
- *учитывать разные мнения и интересы и обосновывать собственную позицию;*
- *понимать относительность мнений и подходов к решению проблемы;*
- *аргументировать свою позицию и координировать ее с позициями партнеров в сотрудничестве при выработке общего решения в совместной деятельности;*
- *продуктивно содействовать разрешению конфликтов на основе учета интересов и позиций всех участников;*
- *с учетом целей коммуникации достаточно точно, последовательно и полно передавать партнеру необходимую информацию как ориентир для построения действия;*
- *задавать вопросы, необходимые для организации собственной деятельности и сотрудничества с партнером;*
- *осуществлять взаимный контроль и оказывать в сотрудничестве необходимую взаимопомощь;*
- *адекватно использовать речевые средства для эффективного решения разнообразных коммуникативных задач, планирования и регуляции своей деятельности.*

Чтение. Работа с текстом (метапредметные результаты)

В результате изучения **всех без исключения учебных предметов** при получении начального общего образования выпускники приобретут первичные навыки работы с содержащейся в текстах информацией в процессе чтения соответствующих возрасту литературных, учебных, научно-познавательных текстов, инструкций. Выпускники научатся осознанно читать тексты с целью удовлетворения познавательного интереса, освоения и использования информации. Выпускники овладеют элементарными навыками чтения информации, представленной в наглядно-символической форме, приобретут опыт работы с текстами, содержащими рисунки, таблицы, диаграммы, схемы.

У выпускников будут развиты такие читательские действия, как поиск информации, выделение нужной для решения практической или учебной задачи информации, систематизация, сопоставление, анализ и обобщение имеющихся в тексте идей и информации, их интерпретация и преобразование. Обучающиеся смогут использовать полученную из разного вида текстов информацию для установления несложных причинно-следственных связей и зависимостей, объяснения, обоснования утверждений, а также принятия решений в простых учебных и практических ситуациях.

Выпускники получают возможность научиться самостоятельно организовывать поиск информации. Они приобретут первичный опыт критического отношения к получаемой информации, сопоставления ее с информацией из других источников и имеющимся жизненным опытом.

Работа с текстом: поиск информации и понимание прочитанного

Выпускник научится:

- находить в тексте конкретные сведения, факты, заданные в явном виде;
- определять тему и главную мысль текста;
- делить тексты на смысловые части, составлять план текста;
- вычленять содержащиеся в тексте основные события и устанавливать их последовательность; упорядочивать информацию по заданному основанию;
- сравнивать между собой объекты, описанные в тексте, выделяя 2—3 существенных признака;
- понимать информацию, представленную в неявном виде (например, находить в тексте несколько примеров, доказывающих приведенное утверждение; характеризовать явление по его описанию; выделять общий признак группы элементов);
- понимать информацию, представленную разными способами: словесно, в виде таблицы, схемы, диаграммы;
- понимать текст, опираясь не только на содержащуюся в нем информацию, но и на жанр, структуру, выразительные средства текста;
- использовать различные виды чтения: ознакомительное, изучающее, поисковое, выбирать нужный вид чтения в соответствии с целью чтения;
- ориентироваться в соответствующих возрасту словарях и справочниках.

Выпускник получит возможность научиться:

- *использовать формальные элементы текста (например, подзаголовки, сноски) для поиска нужной информации;*
- *работать с несколькими источниками информации;*
- *сопоставлять информацию, полученную из нескольких источников.*

Работа с текстом: преобразование и интерпретация информации

Выпускник научится:

- пересказывать текст подробно и сжато, устно и письменно;
- соотносить факты с общей идеей текста, устанавливать простые связи, не показанные в тексте напрямую;
- формулировать несложные выводы, основываясь на тексте; находить аргументы, подтверждающие вывод;
- сопоставлять и обобщать содержащуюся в разных частях текста информацию;
- составлять на основании текста небольшое монологическое высказывание, отвечая на поставленный вопрос.

Выпускник получит возможность научиться:

- *делать выписки из прочитанных текстов с учетом цели их дальнейшего использования;*
- *составлять небольшие письменные аннотации к тексту, отзывы о прочитанном.*

Работа с текстом: оценка информации

Выпускник научится:

- высказывать оценочные суждения и свою точку зрения о прочитанном тексте;
- оценивать содержание, языковые особенности и структуру текста; определять место и роль иллюстративного ряда в тексте;

- на основе имеющихся знаний, жизненного опыта подвергать сомнению достоверность прочитанного, обнаруживать недостоверность получаемых сведений, пробелы в информации и находить пути восполнения этих пробелов;
- участвовать в учебном диалоге при обсуждении прочитанного или прослушанного текста.

Выпускник получит возможность научиться:

- сопоставлять различные точки зрения;
- соотносить позицию автора с собственной точкой зрения;
- в процессе работы с одним или несколькими источниками выявлять достоверную (противоречивую) информацию.

Формирование ИКТ-компетентности обучающихся (метапредметные результаты)

В результате изучения **всех без исключения предметов** на уровне начального общего образования начинается формирование навыков, необходимых для жизни и работы в современном высокотехнологичном обществе. Обучающиеся приобретут опыт работы с информационными объектами, в которых объединяются текст, наглядно-графические изображения, цифровые данные, неподвижные и движущиеся изображения, звук, ссылки и базы данных и которые могут передаваться как устно, так и с помощью телекоммуникационных технологий или размещаться в Интернете.

Обучающиеся познакомятся с различными средствами информационно-коммуникационных технологий (ИКТ), освоят общие безопасные и эргономичные принципы работы с ними; осознают возможности различных средств ИКТ для использования в обучении, развития собственной познавательной деятельности и общей культуры.

Они приобретут первичные навыки обработки и поиска информации при помощи средств ИКТ: научатся вводить различные виды информации в компьютер: текст, звук, изображение, цифровые данные; создавать, редактировать, сохранять и передавать медиасообщения.

Выпускники научатся оценивать потребность в дополнительной информации для решения учебных задач и самостоятельной познавательной деятельности; определять возможные источники ее получения; критически относиться к информации и к выбору источника информации.

Они научатся планировать, проектировать и моделировать процессы в простых учебных и практических ситуациях.

В результате использования средств и инструментов ИКТ и ИКТ-ресурсов для решения разнообразных учебно-познавательных и учебно-практических задач, охватывающих содержание всех изучаемых предметов, у обучающихся будут формироваться и развиваться необходимые универсальные учебные действия и специальные учебные умения, что заложит основу успешной учебной деятельности в средней и старшей школе.

Знакомство со средствами ИКТ, гигиена работы с компьютером

Выпускник научится:

- использовать безопасные для органов зрения, нервной системы, опорно-двигательного аппарата эргономичные приемы работы с компьютером и другими средствами ИКТ; выполнять компенсирующие физические упражнения (мини-зарядку);
- организовывать систему папок для хранения собственной информации в компьютере.

Технология ввода информации в компьютер: ввод текста, запись звука, изображения, цифровых данных

Выпускник научится:

- вводить информацию в компьютер с использованием различных технических средств (фото- и видеокамеры, микрофона и т. д.), сохранять полученную информацию, набирать небольшие тексты на родном языке; набирать короткие тексты на иностранном языке, использовать компьютерный перевод отдельных слов;

- рисовать (создавать простые изображения) на графическом планшете;
- сканировать рисунки и тексты.

Выпускник получит возможность научиться *использовать программу распознавания сканированного текста на русском языке.*

Обработка и поиск информации

Выпускник научится:

- подбирать подходящий по содержанию и техническому качеству результат видеозаписи и фотографирования, использовать сменные носители (флэш-карты);
- описывать по определенному алгоритму объект или процесс наблюдения, записывать аудиовизуальную и числовую информацию о нем, используя инструменты ИКТ;
- собирать числовые данные в естественно-научных наблюдениях и экспериментах, используя цифровые датчики, камеру, микрофон и другие средства ИКТ, а также в ходе опроса людей;
- редактировать тексты, последовательности изображений, слайды в соответствии с коммуникативной или учебной задачей, включая редактирование текста, цепочек изображений, видео- и аудиозаписей, фотоизображений;
- пользоваться основными функциями стандартного текстового редактора, использовать полуавтоматический орфографический контроль; использовать, добавлять и удалять ссылки в сообщениях разного вида; следовать основным правилам оформления текста;
- искать информацию в соответствующих возрасту цифровых словарях и справочниках, базах данных, контролируемом Интернете, системе поиска внутри компьютера; составлять список используемых информационных источников (в том числе с использованием ссылок);
- заполнять учебные базы данных.

Выпускник получит возможность научиться *грамотно формулировать запросы при поиске в сети Интернет и базах данных, оценивать, интерпретировать и сохранять найденную информацию; критически относиться к информации и к выбору источника информации.*

Создание, представление и передача сообщений

Выпускник научится:

- создавать текстовые сообщения с использованием средств ИКТ, редактировать, оформлять и сохранять их;
- создавать простые сообщения в виде аудио- и видеофрагментов или последовательности слайдов с использованием иллюстраций, видеоизображения, звука, текста;
- готовить и проводить презентацию перед небольшой аудиторией: создавать план презентации, выбирать аудиовизуальную поддержку, писать пояснения и тезисы для презентации;
- создавать простые схемы, диаграммы, планы и пр.;
- создавать простые изображения, пользуясь графическими возможностями компьютера; составлять новое изображение из готовых фрагментов (аппликация);
- размещать сообщение в информационной образовательной среде образовательной организации;
- пользоваться основными средствами телекоммуникации; участвовать в коллективной коммуникативной деятельности в информационной образовательной среде, фиксировать ход и результаты общения на экране и в файлах.

Выпускник получит возможность научиться:

- *представлять данные;*
- *создавать музыкальные произведения с использованием компьютера и музыкальной клавиатуры, в том числе из готовых музыкальных фрагментов и «музыкальных петель».*

Планирование деятельности, управление и организация

Выпускник научится:

- создавать движущиеся модели и управлять ими в компьютерно управляемых средах (создание простейших роботов);
- определять последовательность выполнения действий, составлять инструкции (простые алгоритмы) в несколько действий, строить программы для компьютерного исполнителя с использованием конструкций последовательного выполнения и повторения;
- планировать несложные исследования объектов и процессов внешнего мира.

Выпускник получит возможность научиться:

- *проектировать несложные объекты и процессы реального мира, своей собственной деятельности и деятельности группы, включая навыки роботехнического проектирования*
- *моделировать объекты и процессы реального мира.*

Предметные результаты

Обучения литературному чтению на родном (татарском) языке предусматриваются следующие результаты:

понимание родной литературы как одной из основных национально-культурных ценностей народа, как особого способа познания жизни, как явления национальной и мировой культуры, средства сохранения и передачи нравственных ценностей и традиций;

осознание значимости чтения на родном языке для личного развития; формирование представлений о мире, национальной истории и культуре, первоначальных этических представлений, понятий о добре и зле, нравственности; формирование потребности в систематическом чтении на родном языке как средстве познания себя и мира; обеспечение культурной самоидентификации;

использование разных видов чтения (ознакомительное, изучающее, выборочное, поисковое); умение осознанно воспринимать и оценивать содержание и специфику различных текстов, участвовать в их обсуждении, давать и обосновывать нравственную оценку поступков героев;

достижение необходимого для продолжения образования уровня читательской компетентности, общего речевого развития, то есть овладение техникой чтения вслух и про себя, элементарными приемами интерпретации, анализа и преобразования художественных, научно-популярных и учебных текстов с использованием элементарных литературоведческих понятий;

осознание коммуникативно-эстетических возможностей родного языка на основе изучения выдающихся произведений культуры своего народа, умение самостоятельно выбирать интересующую литературу; пользоваться справочными источниками для понимания и получения дополнительной информации.

понимание литературы как средства сохранения и передачи нравственных ценностей и традиций многонациональной и мировой культуры;

формирование представлений о Родине и ее людях, окружающем мире, культуре, понятий о добре и зле, дружбе, честности;

формирование читательской компетентности, потребности в систематическом чтении;

овладение чтением вслух и про себя, приемами анализа художественных, научно-познавательных и учебных текстов с использованием элементарных литературоведческих понятий;

использование разных видов чтения:

- с пониманием основного содержания (ознакомительное чтение);
- с полным пониманием содержания (изучающее чтение);
- с извлечением необходимой, значимой информации (поисково-просмотровое чтение);

умение осознанно воспринимать и оценивать содержание и специфику различных текстов, участвовать в их обсуждении, давать и обосновывать нравственную оценку поступков героев;

умение самостоятельно выбирать интересующую литературу, пользоваться справочными источниками для понимания и получения дополнительной информации;

умение устанавливать причинно-следственные связи и определять главную мысль произведения, делить текст на части, озаглавливать их, составлять простой план, находить средства выразительности, пересказывать произведение.

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Умение воспринимать на слух звучащую речь: чтение текста вслух учителем и одноклассниками, высказывания собеседников, адресованные себе вопросы. Понимание смысла звучащей речи: удержание обсуждаемого аспекта, способность отвечать на вопросы по ее содержанию и задавать собственные вопросы.

Чтение вслух. Укрепление чтения как основы для перехода от слогового чтения к чтению целыми словами, а также постепенного увеличения скорости чтения. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения.

Чтение про себя. Умение самостоятельно читать текст небольшого объема. Умение находить в изучаемом тексте необходимые сведения, а также умение находить в словарях нужные словарные статьи и извлекать из них требуемую информацию в рамках выборочного чтения.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме краткого или развернутого ответа на вопрос; в форме передачи собственных впечатлений, передачи жизненных наблюдений и впечатлений; в форме доказательного суждения с опорой на текст (зачитывание нужного места в тексте). Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение (согласие / несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо. Выполнение письменных упражнений в рабочей тетради; краткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям; мини-сочинения по иллюстрациям и рисункам художественных произведений; обучение культуре предметной и бытовой переписки (написание SMS-сообщений, писем и поздравительных открыток, формулы вежливости).

Работа с текстом художественного произведения. Понимание и обсуждение текста (через систему вопросов и заданий), понимание переживания в лирическом стихотворении, противоположные позиции героев и авторский вывод в рассказе, основная интонация в колыбельной песне, былина, гимне и т.д. Определение особенностей построения текста, выявление средств художественной выразительности. Умение определять характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев. Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; устанавливать причинно-следственные связи в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Основное содержание учебных предметов
Литературное чтение на родном(татарском) языке
1 сыйныф

Укырга өйрәтү

Грамотага өйрәтү ике чорга бүленә: укый-яза белергә эзерләү чоры һәм укый-яза белергә өйрәтү чоры (төп чор).

Грамотага өйрәтү үзара тыгыз бәйләнгән укый һәм яза белергә өйрәтүнең башлангыч процессынан гыйбарәт аналитик- синтетик аваз-хәреф методы белән тормышка ашырыла; авазлар һәм хәрефләр, ижеклар һәм сүзләр, жөмлеләр һәм бәйләнешле сөйләм өстендә эшләү күнегүләре аша ныгытыла.

Шул ук вакытта нәниләр өчен басылган китаплар белән кызыксыну да уятыла, мөстәкыйль укырга омтылыш тудырыла.

Тора –бара кечкенәләр өчен чыгарылган журналлар белән дә таныштырырга мөмкин. Бу эштә укытучы дәрестән тыш укыганны тыңларга гадәтләндерү, рәсемнәргә карап, эсәр эчтәлеген сөйләп күрсәтү, китап, журнал, эсәр исемнәрен уку кебек гамәлләр төп ысул булып тора.

Аваз, хәреф- тану берәмлеге, ижек- уку берәмлеге, сүз- аңлау берәмлеге, жөмлә- мәгълүмат- хәбәрлек берәмлеге икәннән гамәли аңлап, “чын уку һәм чын язу”ның жөмлә укудан һәм жөмлә язудан башланганын белеп эшләүләренә ирешелә.

Әзерлек чоры

Сөйләм. Кешеләрнең әйтеп һәм язып сөйләшүләрен гомуми күзаллау. Матур итеп сөйләшә, укый һәм яза белү кирәклеген аңлау.

Жөмлә һәм сүз. График схемалар ярдәмендә сөйләмне – жөмлеләргә, жөмләне сүзләргә аеру, сүзләргә ижек һәм авазларга таркату.

Ижеклар. Сузык аваздан торган һәм сузык аваздан башланган ижеклар (у-а, ил, ант), кушылмадан торган һәм кушылма авазлардан башланган ижеклар (ча-бу, күл-мәк, сирт-мә, шо-мырт).

Сузык авазларга басым ясап (у-мар-та) яки суза төшеп (әә-реек-мәән), сүзләргә ижекларга бүлеп әйтү һәм сүздәге ижеклар санын сузык авазларга карап билгеләү.

Авазлар һәм хәрефләр. Аваз турында күзаллау тудыру. Сузык һәм тартык авазларны, калын һәм нечкә сузыкларны, яңгырау һәм саңгырау тартык авазларны әйтеп һәм ишетеп, ягъни конкрет авазны әйткәндә, авыз эчендә сулышның тоткарлануы яки тоткарланмавына (т-а), калын яки нечкә әйтелүенә (а-ә), яңгырап яки пышылдап ишетелүенә (з-с) карап аера белү. Авазларны әдәби дәрәс әйтү.

Аерым (сузык яки тартык) авазны сүздән аерып алу, сүзләргә ижек-аваз анализы ясау, әйтелгәннән һәм ишетелгән сүзләргә аларның ижек-аваз төзелешен күрсәткән схема-модельлар белән бәйләү, ягъни конкрет сүзнең ижек һәм авазларын сүздә тәртиптә схемада күрә белү.

Укытучы тәкъдим иткән аваз кергән сүзләргә мөстәкыйль уйлап табу (ш: таш, шар, шешә...);

сүзләргә эер ижек-аваз схемаларын эзләп табу.

Калын сузык авазларны белдергән а, у, ы һәм нечкә сузык авазларны белдергән ә, ү, и хәрефләре белән таныштыру;

Сузык аваз хәрефләрен. Шул хәрефләрдән төзелгән сүзләргә укырга өйрәтү (ә, әү, у, и, иа! ау!).

Әлифба чоры, яки төп чор

Укырга өйрәтү

Сузык һәм тартык авазлар һәм аларның хәрефләре белән, сүзләргә калын һәм нечкә әйтелешен билгеләүче калын һәм нечкә сузык аваз хәрефләре белән танышу. Сузык аваз хәрефләренә карап, сүзләргә калын һәм нечкә әйтеп укылуын күзәтү (урыла-үрелә).

Сузык аваз хәрефләренә карап, кушылмадан торган (ике хәрефле ачык) ижекләргә, өйрәтелгән хәрефләрдән төзелгән ижекләргә телдән аваз анализы һәм синтезы ясалганның соң уку.

Башта- аваз анализы ясап, алга таба анализ ясамыйча гына күңелдән әйтеп, кискә хәрефләрдән һәм кискә кушылмалардан (та, ла, тә, ти) сүзләр төзү һәм төзелгән сүзләргә кычкырып уку.
Хәрефләргә дәрәс һәм чагыштырмача тиз танып, жанлы сүздәгә авазлар мәгънәсендә уку. Сузыктан башланган ике хәрефле, сузыктан һәм кушылмалардан торган ике ижекле сүзләргә уку;
Артикуляцион берәмлекләр буенча кушылмалардан башланган ижекләрдән төзелгән сүзләргә уку;
Ахырдан сүзләргә турыдан-туры ижекләп, кыска һәм гади сүзләргә бөтен килеш әйтеп уку;
Сүзләргә, кыска гади жөмлеләргә, балаларга аңлаешлы кечкенә текстларны аңлап, әдәби дәрәс һәм салмак итеп, сүзләп кычкырып укырга эзлекле күңктерү.
Уку гигиенасы кагыйдәләргә белән балаларны таныштыру, кагыйдәләргә даими үтәү гадәтә тәрбияләү .

Балалар әлифбадан әдәби укуга сиздермичә генә, эзлекле рәвештә күчәргә тиеш. Кече яшьтәгә мәктәп балалары аңлап укуның беренчел күнекмәләргән ала, халык авыз ижатының жанрлары белән таныша һәм аларны тормышта кулланырга өйрәнә. Апыраткыч-алдавыч, әйләнмәле, чылбыр әкиятләргә сюжет-композиция үзгәчлекләргән аера, авторларның чәчмә һәм шигъри текстлары белән таныша. Халык авыз ижаты һәм шагыйрьләргә шигъри әсәрләргә аша, юл ахырындагы охшаш сүзләргә нигезләнәп, рифма, кабатлаулар, сәнгатьлелек турында беренчел кузаллау булдырыла.

Кыска текстлар һәм аларга ясалган иллюстрацияләргә чагыштырып, әдәби образның сәнгатьнең төрлә төрләргәдә тасвирлануы аңлатыла.

Беренчә сыйныфны тәмамлаганда бала текстны аңлап укырга һәм аның эчтәлегә буенча үз фикерләргән әйтә беләргә тиеш (дәрәсләктә бирелгән конкрет сорауларга җавап бирү формасында).

Балаларда халык авыз ижаты турында гомуми кузаллау булдырыла, алар проза һәм поэзиянең үзгәчлекләргән танып беләләр, “автор”, “әсәрнең исемә” төшенчәләргә бирелә, әсәрдәгә персонажларны танып әйтә алалар.

Беренчә сыйныфтагы төп бурыч — укуга кызыксыну тәрбияләү һәм дәрәс уку күнекмәләргә булдыру — икенчә сыйныф өчәң дә актуаль булып кала.

2 сыйныф

Халык авыз ижаты

Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләр турында гомуми кузаллау. Татар халык әкиятләргәдәгә төп герой белән башка халыклар әкиятләргәдәгә төп герой арасындагы охшаш һәм аермалы яктар. Геройларның характеры. Россия халыклары әкиятләргә.

Тылсымлы әкиятләр. Жирдәгә һәм тылсымлы дөньяны чагыштыру. Тылсымлы предметлар (эчәңнән гаскәр чыга торган таяк, төрлә ашамлыктар тулы тырыс, хәзинәсә бер дә кимеми торган сумка, кеше күзәңә күрсәтми торган бүрек, җиләң, зур атлата торган итек, дошманны кырып сала торган кылыч һ. б., герой куллана торган тылсымлы әйберләргә: (тарак, көзгә, кайрак, балдак.) Тылсымлы булышчылар (жәңлекләргә: әтәч, бүрә, аю, куян, убырлы карчык, һ.б.), тылсымлы төсләргә (ак һәм кара). Борыңгы дөньяның тылсымлы әкиятләргәдә чагылышы (табият көчләргә, кешеләргәң хайваннарга, үсәмлекләргә әверелешә).

Тылсымлы әкиятләргәң төзелешә (вакыйгаларның чылбыр рәвешәңдә баруы, кабатланулар, билгелә бер ритм, әкиятне истә калдыру).

Автор әсәрләргә

Шигъри формада язылган тылсымлы әкиятләр (Г. Тукай “Кәжә белән сарык әкиятә”), аның халык әкиятләре белән охшашлыгы, сюжет һәм композиция үзенчәлеге. Капма-каршы ике төрле дөнья бирелешә (жирдәге һәм тылсымлы, тылсымлы булышчылар, тылсымлы әйберләр, тылсымлы төсләр). Автор теленң кабатланмас матурлыгы. Халык авыз ижаты белән охшашлык (кабатланулар, вакыйгалар бергәлеге һ.б.)

Хикәя жанры Жанр үзенчәлекләре: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы; әхлакый проблемаларның актуальлеге; уйдырмалар. Хикәянең төп мәгънәсе. Хикәя исемненң этәлеккә туры килүе. Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характерларының сөйләмнәре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте.

Шигърият

Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып кузаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы — шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигърьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз ижатында охшашлык. Чагыштыру, контраст,, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмненң мәһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү)

3 нче сыйныф.

Хайваннар турындагы әкиятләр

Халык авыз ижатының бер төре булган һәм жир йөзгә барлык милләтләрдә дә яшәп килүче, буыннан буыннарға күчеп йөри торган хайваннар турындагы әкиятләргә карата гомуми күзаллау булдыру. Әкиятләрненң гасырлар дәвамында үсеше. Гади вакыт тасмасы: 1) бик борынгы әкиятләр, 2) борынгы, 3) бик борынгы булмаган әкияти вакыйгалар турында аңлату.

Бик борынгы әкиятләрдә хайваннар арасындагы мөнәсәбәтләр, аларның тышкы күренешләре төп урынны алып тора. Борынгы әкиятләрдә геройның аңы, хәйләгә осталыгына дан җырлана. Ә әкияти вакыйгалар исә үз эченә геройның изге эшләрен, аның сәләтен, киң күңеллеген күрсәтүне максат итеп куя. Йөрәмсәк әкиятләр турында күзаллау булдыру.

Мәсәл жанры

Мәсәлләрненң ике өлештән: хикәяләү (вакыйга) һәм моральдән (нәтижә, тәрбияви аңлату) торып аңлату. Мәсәлдәге хикәяләү өлешненң әкиятләрдән килеп чыгуына басым ясау. Мәсәлләрненң мораль өлешненң мәкальләр белән охшашлыгы. Мәсәл жанрының килеп чыгышы, үсеше. Бөтен дөньяга танылган мәсәлчеләр: Эзоп, Ж. Лафонтен, И. Крылов, татар мәсәлчеләре К. Насыйри, Г. Тукай, М. Гафури, Г. Шамуков, Ә. Исхак һәм башка язучылар әсәрләрен өйрәнү.

Мәкаль жанры

Мәкальләр — ул борынгылар сүзе, аталар сүзе, картлар сүзе, тәҗрибә һәм хикмәт җимеше, хәтердә сакланьрга тиешле хәзинә, халыкның күмәк фикере, тормыш кагыйдәсе, сүзгә дәлил, тормышта киңәш. «Мәкаль» сүзе гарәп теленнән алынган, «урынлы сүз яки тиешле урында әйтелгән сүз» дигән мәгънәне аңлатуын төшендерү. Төрле халык мәкальләре. Мәкальләренә сөйләмдә, мәсәлләрдә урынлы куллану.

Хикәя жанры турында күзаллау формалаштыру. Хикәя геройлары, аларның портреты һәм характер үзенчәлекләрененң башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырма характеристика. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж. Әкият һәм хикәя жанрының үзгәлеге турында күзаллау формалаштыру. Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы-тыңлаучыга табигый көчләрненң серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерында тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү.

Шигърият

Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып кузаллау. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгының шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуына инандыру. Шигърьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет.

Автор эсэрлэрендэ һәм халык авыз ижатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (*тавышны күтәрү, түбәнәйтү*). Вакыт тасмасы. Фольклор эсэрләрәннән әкиятләрне вакыт тасмасында күрсәтү (*бик борынгы, борынгы, әкияти вакыйгалар*).

4 нче сыйныф

Халык авыз ижаты

Мифлар турында гомуми кузаллау булдыру. Борынгы халыкларның тормышы, кеше һәм табигать арасындагы мөнәсәбәт. Тормыш агачы, тотем хайваннар һәм тотем үсемлекләр, кешеләрнең аларга карашы, борынгы традицияләрнең сакланышы.

Тылсымлы әкиятләр.

Дөнья турында борынгы кузаллаулар чагылышы. Тылсымлы әкият герое. Тылсым дөньясы, тылсымлы предметлар, сихри саннар, сүзләр, тылсымлы булышчылар. Тылсымлы әкият законнары: әкият герое өеннән чыгып китә, максатка ирешү юлы (тылсым дөньясы, карурманнар аша үтүче юл, сынаулар, тылсымлы булышчы ярдәме, жиңү шатлыгы). Халыклар әкиятләренен мифлар, легендаларда чагылышы.

Риваять һәм легендалар.

Риваять һәм легендаларда сөйләнгән геройлар, аларның кичерешләре. Тарихи бәйләнеш. Төрле атамалар, аларның килеп чыгышы. Риваять һәм легендаларда бирелгән вакыйгаларның әкиятләрдә чагылышы.

Автор әкиятләре

Автор әкиятләренен халык әкиятләре белән охшашлыгы. (жанр һәм сюжет). Халык әкиятләрендәге тылсым белән жиңүләр, автор әкиятләрендә акыл белән эш итеп уңышка ирешү, ярату һәм яратыла белүнең көче.

Фольклор жанрының тормышта, хәзерге вакытта яшәеше.

Халык традицияләре һәм бәйрәмнәре. Гимннар (Татарстан гимны). Халык һәм автор әкиятләре.

Хикәя

Хикәя жанры турында кузаллау формалаштыруны дәвам итү. Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характер үзенчәлекләре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырма характеристика. Герой характерының катлаулылыгы, вакыт белән бәйләнеше. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж. Хикәядәге чынбарлык чагылышы. Әдәби тел берәмлекләре.

Әкият һәм хикәя жанрының үзгәлеге турында кузаллау формалаштыру. Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы-тыңлаучыга табигый көчләрнең серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерын тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү.

Шигърият. Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып кузаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы — шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигърьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор эсэрләрәндә һәм халык авыз ижатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (*тавышны күтәрү, түбәнәйтү*).

Әсәр авторлары турында

Шагыйрь, язучы, рәссамнарның биографиясе.

а) эсэрдэ авторлар кичереше;

ә) автор күзэтүлөренөң чагылышы;б) хэзерге заман авторлары белән очрашу, балаларның авторга сораулары, жаваплар.

Учебно-тематический план

1 сыйныф

№	Программа бүлеге	Сэгать саны
1	Телдән эзерлек чоры.	4
2	Әлифба чоры.	19
3	Әлифбадан соңгы чор. Уку. Сөйләм үстерү.	10
	Барысы	33

2 сыйныф

№	Бүлек һәм темаларның аталышы	Сэгатьләр саны
1	Белдекле Керпедә кунакта	21
2	Белмәмештә кунакта	4
3	Укымышлы Ябалак янында	8
4	Күзәтү ноктасы	21
5	Балалар өчен газета- журналлар	4
6	Шагыйрь өчен табигать – серле һәм жанлы дөнья	4
7	Кызык һәм көлкеле хәлләр	6
8	Үткәнне кабатлау	2
	Барлыгы	70

3 сыйныф

№	Бүлек һәм темаларның аталышы	Сэгатьләр саны
1	Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз	14
2	Чагыштырулар серенә төшенәбез	6
3	Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз	7
4	Ярату турында	9
5	Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туңлыбыз	7
6	Көлкә серләрен эзлибез	5

7	Герой ничек туа	9
8	Үткәннәр белән хәзергене чагыштырабыз	11
9	Үткәнне кабатлау	2
	Барлыгы	70

4 сыйныф

Бүлек №	Бүлекләрнең исемлеге	Сәг. саны
1	Тылсымлы әкият кануннарын өйрәнәбез: үткәннәрне янадан кичереп, бүгенге тормыш белән бәйлибез.	13
2	Фольклорга нигезлэнгән хикәяләр. Дастан, риваять һәм легендалар аша тарих белән танышабыз, ә автор әкиятләре хисләр дөньясына чакыра	7
3	Шагыйрьләр һәм рәссамнар иҗаты аша табигать һәм кешеләрнең матурлыгын аңларга өйрәнәбез	8
4	Безгә кадәр яшәгән яшәтешләребез тормышы белән танышабыз	6
5	Матурлыкның безгә ничек тәсир итүен аңларга тырышабыз	11
6	Жирдәкешәбулуөчен, кешекүпмеюлларүтә?	10
7	Сәнгатьдөньясыныңүзенәгенәхасүзенчәлекләреначыккыйбыз	4
8	Үткәне булмаган халыкның киләчәге юк. Туган ил турында уйланабыз	9
9	Үткәнне кабатлау	2
	Барлыгы	70

Календарь – тематик планлаштыру

Класс: 1

Сәгатъ саны: 66 , атнага 2 сәгатъ

№ п/п	Дәрес темасы	Сәг. сан ы	Үткәрү вақыты		Искәр мә
			План буенча	Факт.	
1.	Бәйләнешле сөйләм. “Өч кыз” әкият. Основные элементы книги: обложка, корешок, страницы. Речь. Предложение. Слово. Сказки «Өч кыз»	1			
2.	Бәйләнешле сөйләм .«Куян кызы» әкият. Сказка “Куян кызы”	1			
3.	Текст. Жөмлә. Сүз. Предметны белдерүче сүзләр. Текст. Предложение, Слово. Предмет.	1			
4.	Хәрәкәтне, билгене белдерүче сүзләр. Слова, обозначающие действие	1			
5.	Сүз һәм аның лексик мәгънәсе. [а] авазы. А,а хәрәфләре. Слово и лексическое значение слов. Звук {а}, буква А,а.	1			
6	[ә] авазы. Ә,ә хәрәфләре. Халык авыз ижатының табышмак кебек формаларын гамәли үзләштерү.Звук {ә}, буква Ә,ә.	1			
7.	Сүздәге авазларның санын һәм эзлеклелеген билгеләү. [ы] , [и] авазы. И,и ; Ы,ы хәрәфләре.Звуки{и},{ы}, буквыИ, и, Ы, ы.	1			
8	Сүздәге авазларның санын һәм эзлеклелеген билгеләү. [э] авазы. Э,э, е хәрәфләре. Звук {э}, буква Э,э.	1			
9.	Хәрәф һәм аваз турында төшенчә. [у] авазы. У,у хәрәфләре. Звук {у}, буква У,у.	1			
10	Хәрәф һәм аваз. [ү] авазы. Ү,ү хәрәфләре. Звук {ү}, буква Ү,ү.	1			
11	Калын һәм нечкә сузыкларны аеру, аларны хәрәфләр белән белдерү. [о] авазы. О,о хәрәфләре. Звук {о}, буква О,о.	1			
12	Калын һәм нечкә сузыкларны аеру, аларны хәрәфләр белән белдерү. [ө] авазы. Ө,ө хәрәфләре. Звук {ө}, буква Ө,ө.	1			
13	Мәкальләр-халыкның тормыш тәҗрибәсеннән тупланган акыллы сүзләр. Сузык һәм тартык авазлар. [н] авазы һәм Н,н хәрәфләре. Звук {н}, буква Н,н.	1			
14	Ижек. Ижек калыплары. Ижекләп уку күнекмәләрен формалаштыру (сузык аваз хәрәфләренә карап, сүзләргә калын һәм нечкә итеп уку). [л] авазы һәм Л, л хәрәфләре. Звук {л}, буква Л,л.	1			
15	Сүзләргә ижеккә бүлү, сүз басымын билгеләү. [м] авазы һәм М, м хәрәфләре. Звук {м}, буква М,м.	1			
16	Басымлы һәм басымсыз сузыкларны аеру. [р] авазы һәм Р, р хәрәфләре. Звук {р}, буква Р,р.	1			
17	Әкиятләр турында гомуми күзаллау. Әкият тыңлау	1			

18	Сүз һәм жөмләне аеру. Сүзләрне, сүзтезмәләрне, жөмлэләрне һәм кыска текстларны аңлап уку. [й]авазы, Й, й хәрәфләре. Звук {й}, буква Й,й.	1			
19	Сүзләрне, сүзтезмәләрне, жөмлэләрне һәм кыска текстларны аңлап уку. [ң] авазы һәм ң хәрәфе. Звук {ң}, буква ң.	1			
20	Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләрдә сузык авазларның роле. [йа], [йә] авазлары һәм Я, я хәрәфләре. Гласные звуки [йа], [йе]. Буквы Я, я.	1			
21.	[йу], [йү] авазлары һәм Ю, ю хәрәфләре, аларның кулланылышы. Гласные звуки [йу], [йү]. Буквы Ю, ю.	1			
22	[йы], [йэ] авазлары, Е, е хәрәфләре, аларның кулланышы. Гласные звуки [йы], [йэ]. Буквы Е, е.	1			
23	Сюжетлы рәсемнәр, үзеңнең уеннарың, күзәтүләрең буенча хикәяләр характерындагы зур булмаган текстлар төзү . [д] авазы, Д, д хәрәфләре. Согласный звук [д]. Буквы Д, д.	1			
24	Хикәяләр характерындагы зур булмаган текстлар төзү. [т] авазы һәм Т, т хәрәфләре. Согласный звук [т]. Буквы Т, т.	1			
25	Әдәби әйтелеш нормаларын саклап, ижекләре һәм сүзләре тиешле тизлек белән уку. [з] авазы, З, з хәрәфләре. Согласный звук [з]. Буквы З, з .	1			
26	Сүзләре тизлек белән уку. [с] авазы һәм С, с хәрәфләре. Согласный звук [с]. Буквы С, с.	1			
27	Бер яки берничә авазы белән аерыла торган сүзләре чагыштыру. [г] аваз һәм Г, г хәрәфләре. Согласный звук [г]. Буквы Г, г.	1			
28	[к]авазы, К,к хәрәфләре. Согласный звук [к]. Буквы К, к.	1			
29	Г,г һәм К,к хәрәфләрен ныгыту. Г.Тукай “Туган тел”шигыре. Стихотворение Г. Тукая	1			
30	Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклау, дәрәс тавыш төсмерләре белән укырга өйрәтү. [в], [w] авазлары, В,в хәрәфләре. Гласные звуки [в], [w]. Буквы В, в.	1			
31	[ф] авазы һәм Ф, ф хәрәфләре. Согласный звук [ф]. Буквы Ф, ф.	1			
32	[б] авазы һәм П, п хәрәфләре. Татар халкының хайваннар турындагы әкиятләрендә төп герой, аның характеры. Согласный звук [б]. Буквы Б, б.	1			
33	[п] авазы, П,п хәрәфләре Р.Миңнуллин”Сабантуй”. Согласный звук [п]. Буквы П, п.	1			
34	Зур булмаган текстны һәм шигырьләренң эчтәлеген аңлап, сәнгатьле итеп уку . [ж] авазы Ж, ж хәрәфләре. Согласный звук [ж]. Буквы Ж, ж.	1			
35	[ш] авазы һәм Ш, ш хәрәфләре. Согласный звук [ш]. Буквы Ш, ш.	1			
36	Тиз һәм йөгерек уку. [ж]авазы һәм Ж, ж хәрәфләре. Согласный звук [ж]. Буквы Ж, ж.	1			
37	[ч] авазы, Ч, ч хәрәфләре. Согласный звук [ч]. Буквы Ч, ч.	1			
38	Әдәби әсәрне (яки өзеңне) рольләргә бүлеп һәм чылбыр буенча уку. Текстлар уку чтение текстов.	1			

39	[х] авазы һәм Х, х хәрефләре.Согласный звук [х]. Буквы Х, х.	1			
40	Гади жөмлә ахырындагы тыныш билгеләренә игътибар итеп, тиндәш кисәкләрне, эндәш сүзләрне тиешле интонация һәм пауза белән уку.Чтение про себя небольшого по объёму текста.	1			
41	[йо] авазы, Ё,ё хәрефләре.Гласный звук [йо]. Буквы Ё, ё.	1			
42	[щ] авазы һәм Щ, щ хәрефләре.Согласный звук [щ]. Буквы Щ, щ.	1			
43	[ц] авазы, Ц, ц хәрефләре.Согласный звук [ц]. Буквы Ц, ц.	1			

44	[къ], [гъ] авазлары һәм ь, ь хәрефләре.Буквы ь, ь. Чтение по ролям.	1			
45	Укылган текстның эчтәлеген аңлау. Үткәннәрне ныгыту. Р.Вәлиева,Р.Миңнуллин шигырьләрен уку Чтениестихотворений.	1			
46	Халык авыз ижаты турында гомуми күзаллау. Сәяхәт башы. Аптыраткыч әкиятләр сере. “Саескан” әкият.Докучные сказки.	1			
47	Кайтаваз мәгарәсе. Рифма белән танышу: аны сиземли, таба, куллана белергә күнектөрү. Санамыш һәм табышмак серләре.Малые формы устного народного творчества: (загадки, считалки, колыбельные песни). Секреты считалок. Древние считалки.	1			
48	Эндәшләр, табигатькә мөрәҗғәгать итү, тизәйткечләр. Устное народное творчество. Отсутствие автора, устная речь, малые формы устного народного творчества. Колыбельные песни, считалка, загадка, скороговорка, заклички.	1			
49	Дөнъяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү. Охшаш яңгырашлы сүзләр, рифма һәм шигырь мәгънәсе. М. Галиев «Кайтаваз».Виды монологической речи: ответы на вопросы по содержанию прочитанного текста,отношение к описываемым в тексте событиям (работа на основе текста), точное высказывание своего мнения по произведению. М. Галиев —Кайтаваз».	1			
50	Рифма белән танышу: аны таба, куллана белергә күнектөрү. Ш.Галиев «Чагу», «Таяк». Л.Лерон “Буталмышлар илендә”.Авторские литературные произведения. Ш.Галиев «Чагу»,«Таяк».Произведениядетскойлитературы(стихи,рассказы,сказки).Л.Лерон–Буталмышлариленде».	1			
51	Әйләнмәле һәм чылбыр әкиятләр. Х.Халиков “Бии белмәгән аю ”. Секреты докучных сказок, сказок-цепочек. Сказки-цепочки. Х. Халиков»Бии белмәгән аю».	1			
52	Татар халык әкиятә “Аю белән өч кыз”. “Песәй “ әкият.Малые формы устного народного творчества: считалки, скороговорки, загадки, заклички. Народные сказки (докучные сказки, сказки о животных, бытовые сказки, волшебные сказки) Сказка–Аюбеләнччкыз».Секретыдокучныхсказок,сказок-цепочек.Сказки-цепочки.Сказка–Песәй».	1			
53	Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Яңгыравык шигырьләр. Р.Бәшәр “Бал корты”, “Көчәк”, “Авазлар”.Быстрое ориентирование в учебнике, нахождение нужного произведения в книге,	1			

	ориентируясь на «Содержание».Р.Башар–Балкортүл.—Авазлар .—Авылгакайту .				
54	Төрле жанрдагы текстлар: хикәя, шигыр. Э.Шәрифүллина “Бәйрәм ашы-кара каршы”. Шаян шигырлар.Р.Корбан ,”Яңгыр яуганда”. ”Чәчәкләрне ни өчен өзәргә ярамый”.	1			
55	Тормыш-көн күреш әкиятләре, аларның килеп чыгышы. Урман мәктәбендә. Х.Халиков “Әллә ул да белә микән?”. Сказки и их происхождение. Рассказы и стихи.	1			
56	Хикәяләү, сорау, тойгылы жөмлөләрнең интонациясен бирү Р. Вәлиева “Урман әкиятә”. Интонация.	1			
57	Кеше һәм табигать бергәлегә. Әдәбиятта фантазия. Р.Кутуй “Төнгә әкият”. Человек и природа.	1			
58	Текстларны анализлаганда сәнгатьлелек чараларын табарга күнектерү З.Хөсния “Шүрәле”. Анализ текстов.	1			
59	Шагыйрь нәрсә күрә һәм ниләр ишетә? Геройның эчкә дөньясын аның әйләнә-тирә дөньяны танып белүе аша күрсәтү. Р.Миңнуллин “Шүрәлесез урман”, Х.Халиков “Әгәр күрә белсәгез”. Что видит и слышит поэт.	1			
60	Төрле жанрдагы текстларны аңлап уку күнекмәләрен формалаштыру. Х.Халиков “Тартар белән сөйләшү”, “Аксак кәжә”. Р.Вәлиева “Кыңгырау чәчәк”.Работа над ошибками. Представление в литературном произведении событий с несколькими сюжетными линиями. Что видит и слышит поэт? Стихи Р. Валиевой, Х. Халикова, Р.Корбан.	1			
61	Автор әсәрләрендә һәм халык авыз ижатында охшашлык. Такмазалар, уйдырмалар - «ялган» әкиятләр. Х.Халиков “Көймәче мәче”. Докучные сказки. Х Халиков “Көймәче мәче»	1			
62	М.Әгъләмов “Килсен безгә әкият”. Р.Харис “Сине көтә тыныч таң”. Рассказы М. Агъләмова и Р. Хариса.	1			
63	Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше. Рәссам нәрсә күрә? Х.Туфан “Юкмыш бабай малае”.	1			
64	«Серле ачкыч» мәктәп клубына хат язу. Әкиятләрнең тәрбияви роле.	1			
65	Хәсән Туфан “ Юкмыш бабай малае”. Хәсән Туфан. «Буталмыш әкият» шигыре. Республика, туган як турында мәгълүмат бирү. Стихи Хасана Туфана.				
66	Бертуган Гриммнар. «Дөньяда булмаган әкият». Уку елына йомгак. Обобщение.				

Календарно – тематическое планирование

Количество часов: всего 70 часов; в неделю 2 часа;

№	Дәрес темасы	Сәг. саны	Дата		Искәrmә
			план	факт	
1.	Книга как один из видов искусства. Ориентация в учебнике. Элементы книги: содержание, список разделов, титульная страница, аннотация, иллюстрации. Знакомство с книгой как отдельным видом искусства и изучение ее элементов Авторские сказки. Г.Тукай —Су анасы —	1			
2.	Г.Тукай —Кәҗә белән Сарык —. Особенность жанра. Чтение вслух и по ролям, по цепочке.3. Г.Тукай “Кәҗә белән Сарык “ әкиятенең жанр үзенчәлеге	1			
3.	Авторские и народные сказки.Отражение фольклора в произведениях Г.Тукай.\Г.Тукай “Кәҗә белән Сарык “ әкиятенең жанр үзенчәлеге	1			
4.	Народные сказки о животных, характер главного героя.. —Батыр әтәч\Хайваннар турында татар халык әкиятләрендә төп герой, аның характеры. “Батыр әтәч” татар халык әкиятен уку.	1			
5.	Авторские сказки Йолдыз —Кояшка җавап\ Автор әкиятләре. Йолдыз."Кояшка карап"	1			
6.	Сказки о животных и народные сказки. —Әтәч патша\ Йорт хайваннары турындагы халык әкиятләрен уку. “Әтәч патша” әкиятә.	1			
7.	Сказки о животных и народные сказки. Р. Бәшәр —Әкият сөйлә\ Кыргый җәнлекләр турындагы әкиятләр.Р. Бәшәр. "Әкият сөйлә". Борынгы әкиятләр	1			
8.	Сказки о диких животных. Татарская народная сказка "Бүденә белчән төлкә"\Кыргый җәнлекләр турындагы әкиятләр."Бүденә белән төлкә". Борынгы әкиятләр	1			
9.	Развитие разговорной речи. Внеклассное чтение.\Китап-белем чишмәсе\Сөйләм телен үстерү.Класстантыш уку.	1			
10.	Понятие о легенде, мифе. М. Гафури —Тавык белчән үрдәк\, —Тавык нигә суда йөзә алмый?Риваять турында гомуми күзаллау. Аз булса да үз акылың булсын.М. Гафури “Тавык белән үрдәк” шигъри әкиятә, “Тавык нигә суда йөзә алмый?” риваяте \	1			
11.	Особенности научно- популярных и художественных произведений. Сказки	1			

	народов России. Гуцульская народная сказка —Хэйләкәр керпе\Россия халыклары әкиятләре. Жәңлекләр турында гуцул халык әкиятә “Хэйләкәр керпе”				
12	Устное народное творчество. Малые фольклорные жанры(Загадки, скороговорки, пословицы) Г.Юнысова —Керпе кайгысы\Халык авыз иҗаты. Мәкальләр. Дуслык турында мәкальләр. Г.Юнысова “Керпе кайгысы.	1			
13.	Техника чтения. Скороговорка, сказка, колыбельная. Татарская народная сказка. —Гөлчәчәк\ Тылсым дөньясы. “Гөлчәчәк” әкиятә	1			
14.	Работа над ошибками. Бытовые сказки, проблема и мораль. —Өч кыз\Тылсымлы дөньядагы предметлар, булышчылар.”Өч кыз” әкиятә өстендә эш.	1			
15.	Анализ текста, причина и следствие. Древнейшие сказки и совместимость идеи с авторскими сказками. Простой анализ сказки.\Автор әкиятләре белән борынгы әкиятләр арасындагы идея уртаклыгы.	1			
16.	Работа с учебником, содержание , условные знаки. Юмористические произведения. Произведения Ш.Галиева,анализ.\Юмористик әсәрләр. Ш.Галиев әсәрләрендә мәзәк мәсьәләләр.	1			
17.	Чтение художественных произведений по ролям и по цепочке. Поэтические и прозаические произведения Ш.Галиев —Котбетдин мәргән\Юмористик әсәрләр. Ш.Галиев “Котбетдин мәргән”(мәзәк маҗара)	1			
18.	Выбор интонации и скорости чтения, паузы. Сказки- выдумки . Н.Исәнбәт —Мыраужан агай хэйләсе\Уйдырма әкиятләр.Н.Исәнбәт “Мыраужан агай хэйләсе”.	1			
19.	Сравнение рисунков учебника с художественным текстом. Поэтические произведения о насекомых. З.Мансур\Кырымска һәм малай\Әкияти вакыйгалар. Бөҗәкләр турындагы шигъри әсәрләр.З.Мансур ”Кырымска һәм малай	1			
20.	Сходство авторских произведений с устным народным творчеством.Сравнение, контраст. Элементы разговорной речи: темп, тон,сила голоса, мелодия. Г.Валиева —Су әкиятә \Автор һәм халык әкиятләрендә охшашлык.”Музей йортына сәяхәт” Г.Вәлиева “Су әкиятә”	1			
21.	Писатели нашего края. Понятие об издании первых книг в России и у	1			

	татар.Йолдыз —Белмим Г.Моратның —Татар космонавты\Әсәр геройларына карата үз фикереңне белдерү. Йолдыз “Белмим” әсәрен уку.				
22.	Книга один из видов искусства. Нормы разговорной речи.Р.Валиева —Замана баласы . Творческая работа.—Якташыңа хат язү\.Әсәр исеменең төп мәгънә, әчтәлек белән туры килүе. Р.Вәлиева “Замана баласы”.	1			
23.	Единство природы и человека. Мир глазами поэта. Ф.Яруллин —Эшнең аның берни юк\.\Эш эшкә өйрәтә. Ф.Яруллин “Эшнең аның берни юк”	1			
24.	Сходство авторских произведений и устного народного творчества. Сравнение , контраст. Ж.Дәрзаман —Солдат булдым.\ Жанлы сөйләмнең мөһим чаралары . Ж.Дәрзаман “Солдат булдым”.	1			
25.	Понятие Родины в произведениях российских народов.Любовь к Родине в произведениях разных национальностей.\Музей йортына сәяхәт)Дөнъяның күп төсле, формаларның күп төрле булуы.”Музей йортына сәяхәт”.	1			
26.	Справочная литература, сборники, художественные произведения, периодические издания. Н.Ахунова —Хокку Хоккулар. Кыска шигырьләр. Н.Ахунова “Хоккулар”ы	1			
27.	Лирический герой. Короткие стихи. Связь художественных произведений с произведениями искусства. Творческая работа. —Иҗат кешеләре без Лирик герой. Кыска шигырьләр. ”Музей йортына сәяхәт”. Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше.	1			
28.	Единство сказки и жизни. Красота речи автора. Э.Шәрифуллина—Алтын балык . Контрольный тест.\Өкият һәм чынбарлык бергәлегә. Э.Шәрифуллина “Алтын балык”.	1			
29.	Геройның эчкә дөнъясын аның әйләнә-тирә дөнъяны танып белүе аша күрсәтү. И.Лерон “И ямьле дә соң дөнъя!”	1			
30.	Анализ произведения. Чтение по цепочке и по очереди. Музей йортына сәяхәт . ”Музей йортына сәяхәт”. “Музей йорты”. Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше.	1			
31.	Беглое и выразительное чтение. Соблюдение норм орфоэпии. И.Туктар —Урман букеты Күзәтә белгән кеше- бәхетле кеше. И.Туктар “Урман букеты”.	1			
32.	Соблюдение требований при чтении: выразительность, правильность, скорость. Р.Миңнуллин —Чыршы өйләнәсендә . Творческа работа—Яңа елда яңа телеклер\“Серле ачкыч” мәктәп клубына хат язү. Р.Миңнуллин “Чыршы өйләнәсендә”.	1			
33.	Нахождение из текста нужной информации, дополнение фактами.Точка наблюдений. Р.Харис —Төсле рәсем .Күзәтү ноктасы. Р.Харис “Төсле рәсем”.	1			

34.	Новые способы познания мира. Ш.Галиев —Яңа фотоаппарат. Дөнъяны танып белүнең яңа ысуллары. Ш.Галиев “Яңа фотоаппарат”.	1			
35.	Алфавитный каталог. Библиотечный фонд..Книга как часть искусства.Использование словарей. Р.Миңнуллин —Рәсем. Хыялда тудырылган дөнъя. Р.Миңнуллин “Рәсем”.	1			
36.	Детские газеты и журналы. Использование периодических изданий, книг школьной библиотеки во внеклассном чтении. .. Р.Миңнуллин —Ак кыш. ”Музей йортына сәяхәт”. Р.Миңнуллин “Ак кыш”.	1			
37.	Справочная литература, периодическая печать, словари. Г.Юнысова —Күзләр. Күңел күзе. Г.Юнысова “Күзләр” әсәрен уку.	1			
38.	Основная мысль рассказа. Название рассказа. Герои, портреты и отражение характера героев через действия. Ай нәрсегә охшаган. Н.Арсланов —Сезнеке. Чагыштыру, контраст, жанландыру. Н.Арсланов “Сезнеке”	1			
39.	Отношение автора к герою. Нахождение нужной информации из текста. Дөнъяга төрлечә караш. М.Әгъләмов “Ямь-яшел”.	1			
40.	Особенности жанра рассказа: жизненность, актуальность, выдумка. Ф Садриев —Боз өстендә. Кеше һәм табигать бергәлегә. Ф Садриев “Боз өстендә”	1			
41.	Полный пересказ содержания: главная мысль отрывка, выбор нужных слов, содержание эпизода, заголовков. Г.Шаһи —Тамчы. Бер тамчы суга дөнъя ничек сыйган? Г.Шаһи “Тамчы”	1			
42.	Нормы письменной речи. Соответствие содержания заголовку. Р.Фәйзуллин —Бинокль. Дөнъяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү. Р.Фәйзуллин “Бинокль”	1			
43.	Портрет и характер героев рассказа, отношение автора к герою. Р.Хафизов —Күңел күзе. Син-миңа, мин сиңа карыйм. Р.Хафизов “Күңел күзе”	1			
44.	Жанровая особенность рассказов. Актуальность нравственных проблем. Ж.Дәрзаман —Балык тотты, Б.Рәхмәт —Гөлийөзем белән чебен. Алар-безгә, без-аларга карыйбыз., Ж.Дәрзаман “Балык тотты”, Б.Рәхмәт “Гөлийөзем белән чебен”	1			
45.	Монологическая речь и диалог. Ф.Зыятдинов —Карга белән Шөпшә. Творческая работа —Гөлләр белән сөйләшү. Әсәр геройларының тирә-якка, дөнъяга карашларын чагыштырып карау. Ф.Зыятдинов “Карга белән Шөпшә”.	1			
46.	Организация внеклассной деятельности с использованием домашней и школьной библиотек, газет и журналов. Ж.Дәрзаман —Күбәлек кар. ”Музей йортына сәяхәт”, Ж.Дәрзаман “Күбәлек кар”	1			
47.	Разный взгляд на один предмет. Р.Миңнуллин —Кем соң минем Әби? Бер	1			

	предметка төрлөчө караш.Р.Миңнуллин “Кем соң минем Әби?”				
48.	Нормы письменной речи (тема, характер героев, место происходящего действия). Творческая работа —Нәни песи баласының урамга сәяхәтәл. Ә. Моталлапов —Кечкенә дә төш кенә \ Контрольный тест.Кечкенә дә төш кенә.Ә Моталлапов “Кечкенә дә төш кенә”.	1			
49.	Работа нвд ошибками. Диалог: умение слушать, отношение к собеседнику. Этические нормы диалога. Р.Миңнуллин —Йорт агачлары\Музей йортына сәяхәт”.Р.Миңнуллин “Йорт агачлары”	1			
50-51	Заседание клуба—Волшебный ключ\ Г.Тукай —Бу кайчак була? \ , Р.Корбан —Ел фасыллары\, Г.Афзал —Беренче кар\“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Г.Тукай “Бу кайчак була?”. Р.Корбан “Ел фасыллары”, Г.Афзал “Беренче кар”	1			
52.	Что такое хорошо?Р.Миңнуллин —Төрле кешеләр була\.Үзеңнең һәм авторның геройга мөнәсәбәтен ачыклау. Р.Миңнуллин “Төрле кешеләр була”, ”Юкка малай булганмын”	1			
53.	Работа над текстом: тема, основная мысль, полный пересказ, пересказ эпизодов, составление плана.Р.Вәлиева —Шатлык кызы\ .Хикәя герое. Р.Вәлиева “Шатлык кызы”.	1			
54.	Распространение новостей. Р.Миңнуллин —Малайлар сөйләшә\ .Яңалыklar ничек тарала? Р.Миңнуллин “Малайлар сөйләшә”.	1			
55.	Детские журналы. Представление о мире, истории России и её культуры. Пересказ внеклассно прочитанного.Балалар журналлары.	1			
56.	Детские газеты. Работа над периодическими изданиями. Тест.Балалар газеталары	1			
57	Правила выбора интересующей литературы. Ш.Галиев —Тынлык\ . Развитие скорости чтения.\Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Ш.Галиев “Тынлык	1			
58	Обобщающий тест по творчеству писателей и поэтов.. Г.Хәсәнов —Имән каргасы\ . Рифма, ритм.\Шагыйрь өчен табигать-серле һәм жанлы дөнья.Г.Хәсәнов “Имән каргасы”	1			
59.	Работа с информацией; выступление по теме, слушание других. \ Музей йорты\ Якты тәрзә каршында\Якты тәрзә каршында. ”Музей йорты”на сәяхәт.	1			
60.	Использование иллюстративных материалов. Совершенствование навыков беглого чтения. Ә.Еники —Кышкы урман\, Йолдыз —Бәхетле агач\.	1			
61	Композиционные особенности скороговорок,сказок, считалок., колыбельных.Ф.Сафин\Якты күл сагышы\, М.Фәйзуллина —Агачлар да күлмәк алыштыра\ .Якты күл сагышы. Ф.Сафин”Якты күл сагышы” М.Фәйзуллина “Агачлар да күлмәк алыштыра”.	1			

62	Исторические, фантастические энциклопедии, научно – популярные книги. Юмористические произведения. Көлке ничек туа? Л.Лерон —Тишек хәтер.\Көлке ничек туа? Л.Лерон “Тишек хәтер”	1			
63.	Промежуточная аттестация	1			
64.	Работа над ошибками. Внеклассное чтение. Детская книга. М.Мөхәммәтшин —Көчле булсам\ М.Шабаев “Зәңгәр пәси”	1			
65.	Особенности юмористических произведений.Ш. Галиева —Көзге каршында\Шаяртуның да бер төп мәгънәсе була. М.Галиев “Көзге каршында	1			
66.	Замечательные представления. М. Галиев —Күзаллау\Искитмәле тамашалар.М.Галиев	1			
67.	Задания членам школьного клуба—Серле ачкыч". Письмо в школьный клуб—Серле ачкыч". \“ Серле ачкыч” мәктәп клубына хат. “ Серле ачкыч” мәктәп клубы членнарына биремнәр.	1			
68	Обобщение.\Йомгаклау дәресе.	1			
69	В гостях у газеты “Сабантуй”\“Сабантуй”газетасында кунакта	1			

Календар – тематик планлаштыру

Дәрес саны: барысы 70, атнага 2 сәгать

Количество часов: всего 70 часов; в неделю 2 часа;

№	Дәрес темасы	Дәр ес сан ы	Үткәрү вакыты		искәрмә
			план	факт	
1	Күзәтәбез һәм тәәсирләр белән уртаклашабыз Иң күңелле чак Китап белән сәнгать төре буларак танышу, аның элементларын өйрәнү. Татарстан гимны. Б.Рәхмәт «Серле ачкыч» мәктәп клубы утырышы. Б. Рәхмәт «Иң күңелле чак», Р. Хисмәтуллин «Июль аланы». Представление каталога алфавита в школьной библиотеке. Практическое использование фонда школьной библиотеки в учебном процессе. Умение работать с книгой (страница содержания, условные знаки). Умение работать с дополнительными текстами и иллюстрациями. Б. Рахмат «Серлеачкыч» заседание школьного клуба. Б. Рахмат «Иңкүңеллечак», «, Р. Хисматуллин "Июль аланы".	1			
2	Геройның эчке дөньясын аның әйләнә-тирә дөньяны танып белүе аша күрсәтү. М.Галиев “Жиләктән кайтканда” Показатывнутренниймиргероячерезегопознаниеокружающегомира. М. Галиев—Жиләктән кайткандал.	1			
3	Шигырьләрдә чагыштыруны таба белү. Б.Рәхимова ”Шук болытлар,батыр жил,якты кояш”, Р.Корбан “Көз нигә моңая?” Умение находить сравнение в стихах. Б. Рахимова —Шукболытлар,батыржил,яктыкояш , , Р. Курбан–Көзнигәмоңая?	1			
4	Шигырьләрдә сынландыруны таба белү. Л.Лерон “Яңгырның ял көне”, М.Жәлил “Яңгыр” Ф.Васильев “Яңгыр алдыннан” картинасы. Умениенаходитьолицетворениевстихах.Л.Лерон—Яңгырныңялкөне ,М.Джалил—Яңгырның ял көне . Картина Ф. Васильева—Яңгыралдыннан .	1			
5	Шигырьләр аша әйләнә-тирә дөньяны танып белергә өйрәнү. Р.Мингалим “Август каеннары” З. Туфайлова “Яфрак ява” Через стихи познать окружающий мир. Р. Мингалим—Августкаеннары З.	1			

	Туфайлова—Яфрак явал.				
6	Үзеңнең күзәтүләрең буенча хикәяләү характерындагы зур булмаган текстлар төзү.Ф.Хөсни “Яфракларкоелганда”, Х.Әюп “Әбиләр чуагы”, Р.Әхмәтжан “Соңгы яфрак”. “Музей йор” Составление небольших текстов повествовательного характера по своим наблюдениям.Ф. Хусни —Яфракларкоелганда,–Х.Аюп–Әбиләрчуагы,Р.Ахметзян–Соңгыяфрак.Путешествиев –Доммузея.КартинаИ.Остроухова–Алтынкөз.ты”на сәяхәт И.Остроухов “Алтын көз” картинасы.	1			
7	Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше. М.Мазунов” Карап торам”, Г.Хәсәнов “Кыр казы”. “Музей йорты”на сәяхәт “Казлар “картинасы Связьлитературныхпроизведенийсдругимипроизведениямиискусства.М.Мазунов–Карап торам,Г.Хасанов–Кырказы.Путешествиев” Доммузея—картина—Казлар.	1			
8	Хикәя геройларының характеры сөйләм һәм вакыйгалар аша чагылышы. Г.Бәширов “Ана каз белән ата каз һәм аларның уникаль бәбкәсе”, ” Н.Гыйматдинова “Казлар”. Характергероеврасказапроявляетсячерезречьисобытия.Г.Баширов—Анаказбеләнатаказһәм аларның уникаль бәбкәсә. Н.Гиматдинова —Казлар.	1			
9	Геройның характерын билгели белү (аның сүзлек портреты аша, эш-гамәлләргә анализ ясау, сөйләм тәртибе, автор шәрехләре аша), вакыт эчендә геройның характерын күзәтеп бару, төрле геройларны чагыштырмача анализлау .Г.Остер “Серне ачты”. Умение определять характер героя (через его словарный портрет, анализ действий, порядок речи, авторские комментарии), отслеживать характер героя за время, сопоставлять анализ различных героев.Г.Остер–Сернеачты.	1			
10	Чагыштырулар серенә төшенәбез Кеше һәм табигать бергәлеге. Н.Сладков “Күзалдавычлар”, Р.Әхмәт “Сыкы”. “Музей йорты”на сәяхәт. О.А.Кульпин “Кышкы зәңгәрлек”. Единствочеловекаиприроды.Н.Сладков–Кузалдавычлар,Р.Ахмет—Сыкы.ПутешествиевМузейный дом”. О. А. Кульпин —Кышкызәңгәрлек.	1			
11	Теләсә кайсы автор әсәрендә автор позициясен үзгәртү сәләте (укытучы ярдәмендә), шулай ук лирик шигырьләрдә геройның (яки лирик геройның) кичерешләрен аңлау.Геройның эчке дөньясының әйләнәтирә дөньяны танып белүе аша күрсәтү.Н.Сладков “Кем остарак?”, Р. Корбан “Мәктәпкә озату бәйрәме”. Умение изменять авторскую позицию в произведении любого автора (с помощью учителя), а также в лирических стихах понимать переживания героя (или лирического героя).Показать внутренний	1			

	миргероячерезпознаниеокружающегомира.Н.Сладков—Кемостарак?,П.Курбанов—Мектепкозату бейрәмел.				
12	Шагыйрьләр ижат иткән дөнья белән чынбарлык арасындагы охшаш һәм аермалы якларны билгеләү .Г.Паушкин “Кыш”, Г.Рәхим “Безнең тауда”. Р.Шәмсетдиновның “Ботинкалар” картинасы Определить сходства и различия между миром, созданным поэтами и реальностью . Г. Паушкин —Кыш,Г.Рахим—Безнеңтауда.КартинаР.Шамсутдинова—Ботинкалар.	1			
13	Шигырьдән әдәби сурәтләр чараларын (чагыштыру, жанландыру) эзләп табу. Н.Әхмәдиев “Чишмәгә суга барам”, К.Кәримов “Кышкы мәтрүшкәләр”. Поиск литературных приемов (сравнения, олицетворения) из стихотворения. Н. Ахмадиев —Чишмәгәсугабарам,К.Каримов—Кышкымәтрүшкәләр.	1			
14	Хикәя геройларының портретлары, характеры сөйләм һәм вакыйгалар аша чагылышы. Н.Гыйматдинова “Сарбай” Портреты героев рассказа, отражение характера через его речь и события. Н.Гиматдинова —Сарбай	1			
15	Кешелек дөньясы һәм тылсымлы дөнья арасындагы бәйләнеш. “Иң яхшы дару” (Әфган халык әкият) “Тылсымлы китмән” (Уйгур халык әкият) Связьмеждумиромчеловечестваиволшебныммиром.—Иңяхшыдару(Афганскаянародная сказка),—Тылсымлыкитмән(уйгурскаянароднаясказка)	1			
16	Хайваннар турында әкиятләр. “Көрән төстәге пингвин баласы” (Инглиз халык әкият), “Карт белән Су анасы” нугай халык әкият Сказкиживотных.—Көрәнтөстәгепингвинбаласы(английскаянароднаясказка),—Картбелән Су анасы(Ногайская народная сказка).	1			
17	“Өтәч таңда ник кычкыра?” монгол халык әкият, ”Өтәч нигә кычкыра?” эвенк халык әкият. Дать характеристику герою в заданном тексте, используя средства создания выразительности. Найти героя произведения и слова, характеризующие события. Монгольская народная сказка: —Өтәчтаңданиккычкыра,—Өтәчнигәкычкыра?—эвенкийскаянароднаясказка.	1			
18	Хайваннар турында әкиятләр . “Куянынң ирене нигә ярык?” (Эстон халык әкият), манси халык әкият “Куянынң колагы нигә озын?” Сказкиживотных—Куянынңирененигәярык?(Эстонскаянароднаясказка),мансийская народнаясказка—Куянынңколагынигәозын?.	1			
19	Әкиятләрне сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү. “Жәнлекләр патшасы” Кабардин халык әкият,”Юмарт дөя” Казак халык әкият. В результате работы с текстом выделять основную мысль текста, определение	1			

27	Хикәя герое. Характер һәм тойгылар үзенчәлеге. Р.Гыйззәтуллин “Батырлык” Геройрассказа.Характериособенностичувств.Р.Гиззатуллин–БатырлыкI.	1			
28	Ярату турында Дөнъяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү.Р.Вәлиев “Барысын да яратам” ,Ш.Маннур “Яратам”, Р.Вәлиев “Чыпчык”, С . Урайский “Туган ил” шигырьләре Познаниемираглазामीпоэтов.Р.Валиев–БарысындаяратамI,Ш.Маннур–ЯратамI,,Р.Валиев –ЧыпчыкI,СтихиС.Урайского–ТуганилI.	1			
29	Геройларның характерына чагыштырма анализ. А.Гыймадиев “Шәмси мажаралары”, Н.Кәримова “Авылым жыры”, “Музей йорты”. Сравнительный анализ характера героев. А. ГимадиевГыймадиев —ШәмсимажараларыI, Н.Каримова,—АвылымжырыI,—МузеййортыI.	1			
30	Әсәрдән әдәби сурәтләү чараларын (чагыштыру, жанландыру) эзләп табу. В.Нуриев “Кем катырак суга?” Р.Вәлиева “Яңгыр белән кояш”. . Б.Кустодиев “Идел. Салават күпере” картинасы Поиск литературных средств (сравнение, олицетворение) из произведения. В. Нуриев—Кем катыраксуга?I,Р.Валеева—Яңгырбеләнкояш.КартинаБ.Кустодиева–Идел.Салаваткүперел.	1			
31	Әсәр исеменә төп мәгънә, эчтәлек белән туры килү. Г.Сабитов “Тәүгә шатлык”, Ә. Баянов “Тургай”. Соответствиеназванияпроизведенияосновномусмыслу,содержанию.Г.Сабитов–ТәүгешатлыкI, А.Баянов–ТургайI.	1			
32	Дерес тавыш төсмерләре белән уку өстендә эшләү. Н.Гыйматдинова “Болын патшасы”. “Музей йорты”на сәяхәт. Ф. Халиков “Гаилә портреты”. Ключевые и опорные слова. Воспроизведение текста с опорой на ключевые слова. Подробный пересказ текста. Краткий пересказ текста (выделение главного в содержании текста). Умение читать, выявлять особенности научно-популярных текстов. Составьте план, чтобы найти основнуюмысльтекста,ключевыеиопорныеслова,рассказатьсодержание.Н.Гиматдинова–Царь лугаI, Ф. Халиков —Семейный портрет.I	1			
33	Геройларның характерына чагыштырма анализ. А.Әхмәтгалиева “Безнең чишмә” Сравнительныйанализхарактерагероев.А.Ахметгалиева–БезнеңчишмәI	1			
34	Тиз һәм йөгерек уку күнекмәсен үстерү. Г.Бәширов “Беренче кар”, Н. Сладков “Кышкы жәй” Развитие навыков быстрого и бегового чтения. Г. Баширов –БеренчекарI,Н.Сладков—КышкыжәйI	1			

35	Тавыш төсмерләре бирү күнекмәләрен булдыру. М.Мазунов “Яңа карлар ява”, И.Солтан “Кар ник шыгырдый?”, Ф.Зиятдинов “Муллык билгесе” Создание навыков передачи звуковых красок. М. Мазунов —Яңакарларявал, И. Султан —Кар ник шыгырдый?,Ф.Зиятдинов–Муллыкбилгесел.	1			
36	Дөнъяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү. Р.Миңнуллин “Кар бәйрәме”. “Музей йорты”на сәяхәт” К.Ф.Юон “Тылсымлы кыш” . “Серле ачкыч “ мәктәп клубы утырышы. Познаниемираглазамипоэтов.Р.Миннуллин—Карбәйрәмел.Путешествиев"Доммузея.К.Ф. Юона–Тылсымлыкыш.Заседаниешкольногоклуба—Тылсымлыкыш.	1			
37	Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз Мәсәлләр турында гомуми төшенчә бирү. Эзоп “Давыл һәм кояш”, Г.Тукай “Җил илә кояш”, К.Насыри”Төлке белән этәч” мәсәлләре. Датьобщеепонятиеобаснях.Басни:Эзопа–Давылһәмкояш,Г.Тукай–Җилилөкояш,К. Насыри Төлкебеләнөтөч.	1			
38	Мәсәлләрнең ике өлештән – сюжеттан һәм моральдән торы.Н.Исәнбәт “Ябалак белән Чыпчык”, “Чыпчык белән ябалак” (Татар халык әкиятә), Г. Тукай “Көзгә белән маймыл” Баснисостоятиздвухчастей–сюжетаиморали.Н.Исанбет—ЯбалакбеләнЧыпчык,–Чыпчык беләнЯбалак (татарская народная сказка), Г. Тукай —Көзгәбеләнмаймыл.	1			
39	Мәсәлләрнең хайваннар турындагы әкиятләрдән килеп чыгуы. Т. Яхин”Карга белән төлке” , Ф.Яхин “Сырбәләсе”, Г.Шамуков “Карга белән Төлке”мәсәлләре Происхождениебасенизсказокоживотных.БасниТ.Яхина–Каргабеләнөтөч,Ф.Яхина—Сыр бәләсел, Г. Шамукова —Карга беләнТөлкел.	1			
40	Мәсәлләрнең төп асылын, эчтәлеген аңлау. В.Радлов “Карга хәйләсе.” Л.Толстой “Зирәк чәүкә.” К.Насыри “Комсыз эт” Пониманиесути,содержаниябасен.В.Радлов–Каргахәйләсе.Л.Толстого–Зирәкчәүкә,К. Насыри —Комсызэт.	1			
41	Татар язучыларының мәсәлләре. М.Гафури “Ике чебен”. Ә.Исхак “ Карт имән белән яшь егет”. Г.Тукай “Яшь агач”. “Музей йорты”на сәяхәт. Баснитатарскихписателей.М.Гафури–Икечебен.А.Исхак–КартимәнбеләнЯшьегет.Г. Тукай —Яшьагач . Путешествие вМузейный дом".	1			
42	Халык авыз ижатының грамотага өйрәтү, туган тел һәм әдәби сөйләмгә өйрәтүдә кич кулланышы. Фольклор әсәрләренең жанр төрлелеге. Мәсәлләрнең тәрбияви роле. Г.Тукай “ Төлке һәм йөзем жимеше”. Ә.Исхак “Төлке һәм виноград”. Г.Вәлиева “Заман әкиятә”. Широкое применение устного народного творчества в обучении грамоте, изучении родного языка и литературной речи. Жанровое разнообразие фольклорных произведений. Воспитательная роль басен.Г.Тукай"Лисаивиноград".А.Исхак13–Төлкеһәмвиноград.Г.Валиева–Заманәкиятел.	1			

43	Г.Тукай “Аккош, Чуртан һәм Кысла”, И.Крылов “Аккош, Чуртан һәм Кысла”, М. Гафури “Кәжә белән төлкә” мәсәлләре. БасниГ.Тукай—Аккош,ЧуртанһәмКысла,И.Крылова—Аккош,ЧуртанһәмКысла,М.Гафури—Кәжә белән төлкә.	1			
44	Текст үзенчәлекләрен исәпкә алып, аңлы рәвештә интонация һәм уку темпын сайлау, кирәкле тукталышларны ясау. Әсәр геройларының сөйләм үзенчәлекләрен билгеләү. Ш.Галиев “Сүзләре һәм үзләре”, “Иншаның файдасы”, Л. Лерон “Иртән уянасың килмәсә”. Учитывая особенности текста, осознанно выбирайте интонацию и темп чтения, делая необходимые остановки. Определение речевых особенностей героев произведения.Ш. Галиев —Сүзләреһәмүзләре,–Иншаныңфайдасы,Л.Лерон–Иртән уянасыңкилмәсә–.	1			
45	Шигырьне сәнгатьле итеп уку. К.Тәңрекулиев “Эшчән” Гельды”, Р.Вәлиева “Көчле укучы”, Л. Лерон “Сүз тыңлыйсың килмәсә” шигырьләре. Выразительно чтение стихотворения. Стихи: К.Тәңрекулиева–ЭшчәнГельды,Р.Вәлиева—Көчле укучы, Л. Лерона —Сүз тыңлыйсың килмәсә.	1			
46	Көлкә серләрен эзлибез Юмористик характердагы әсәрләргә кычкырып укыганда эмоциональ характерын чагылдыру. И. Юзеев “Хатасыз ничек язарга?”, Р.Миңнуллин “Хаталар өстендә эшләү”, Г. Морат “Үскәч кем булырга?” шигырьләре Отражение эмоционального характера при прочтении произведений юмористического характера вслух. Стихи: И.Юзеева–Хатасызничекязарга?, Р.Миннуллина–Хаталарөстендәэшләү, Г. Мурата —Үскәч кем булырга?.	1			
47	Р.Фәйзуллин “Ничек яхшы булырга?”. Йолдыз “Ике җаваплы табышмак”. Н. Кәримова “Көч чыпчыгы” Определение особенностей учебного и научно-популярного текста (передача информации). Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. Представление о герое произведения и рассказчике автора. Понимание разницы рассказных и поэтических произведений. Стихи : Р. Фәйзуллина –Ничекяхшыбулырга?, Йолдыз–Икеҗаваплытабышмак.	1		-	
48	Көнәң бушка үтмәсен. Г.Морат “Тиргиләр”. З. Туфайлова “Трай”. Р. Вәлиев “Минекә”. А.Алиш “Утлы йомырка” Пусть твой день не пропадет даром. Особенности строения стиха (ритм, рифма). Г. Морат –Тиргиләр, З.Туфайлова–Трай, Р.Вәлиев–Минекә, А.Алиш–Утлы йомырка.	1			
49	Беләге юан берне сгар, беләме булган меңне сгар. Ф.Яруллин “Тылсымлы ачкыч.” Р.Мингалим “Уйларга кирәк”	1			

	Ф.Яруллин–Тылсымлыачкыч ,Р.Мингалим–Уйларгакирек .				
50	Автор әкиятләрендә, халык әкиятләрендәгечә, вакыйгаларның кабатлануы, чылбыр рәвешендә тезелүе. Ф.Яруллинның “Тылсымлы ачкыч” әкиятә, Р.Харис “Берсе калсын иде” В авторских сказках, как и в народных сказках, повторяются события, выстраиваются цепочки. Сказки:Ф.Яруллина–Тылсымлыачкыч ,Р.Харис–Берсекалсыниде .	1			
51	Әкиятләрнең жанр үзенчәлеген ачыклау. Ф.Яруллинның “Тылсымлы ачкыч” әкиятә. Р.Вәлиева “Кышкы ямь”. “Музей йорты”на сәяхәт. Выявлениежанровойсамобытностисказок.Сказки:Ф.Яруллина–Тылсымлыачкыч ,Р.Валиевой —Кышкыямь . Путешествие вМузейный дом".	1			
52	Герой ничек туа Гыйлем ачкычы – китап. Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”. Йолдыз “Белмәгән белми” Ключкзнаниям-книга.Ф.Яруллин–Тылсымлыачкыч ,Йолдыз–Белмәгән белми .	1			
53	Шыбырдашып тама тамчылар. М. Мирза “Язның тәүгә көннәре”, “Музей йорты”на сәяхәт .И. Рафиков “Кунакка баралар” Г. Хәсәнов “Гөблә” М.Мирза–Язныңтәүгәкөннәре .ПутешествиевМузейныйдом".Г.Хасанов–Гөблә .	1			
54	Беренче күкрәү. Төрле ел фасылларын чагыштырып оригиналь һәм стандарт булмаган фикерләргә кызыксыну уяту. Г.Хәсәнов “ Май”. Ә.Рәшит “ Яшенле яңгыр” Первый гром. Интерес к оригинальным и нестандартным мыслям, сравнивая разные времена года. Г. Хасанов Май". А. Рашит— Яшенлеяңгыр .	1			
55	Табигать – ин серле китап. Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше. Г. Хәсәнов “ Май” Природа-самая загадочная книга. Связь литературных произведений с другими произведениями искусства. Г. Хасанов — Май	1			
56	Шифалы яңгырлар. Үз фикереңне әйтә белү.Г.Хәсәнов “ Май”, Х.Халиков “Витаминлы аш” Целебныедожди. Умениевысказыватьсвоемнение.Г.Хасанов–Май ,Х.Халиков–Витаминлыаш .	1			
57	Канатлы дуслар. Дәрәс–сәяхәт Г.Хәсәнов “ Май” Крылатые друзья. Урок-путешествие г. Хасанова " Май .	1			
58	Үткәннәр белән хәзергене чагыштырабыз Үткәннең онытма син! Р. Фәйзуллин “Онытма син!” Р. Рәкыйпов “Мин яратам сине, Татарстан” Произведения классиков детской литературы (стихи, сказки, сказочные повести). Ты не забывай своегопрошлого!Р.Файзуллин–Онытмасин! .Р.Ракипов—Миняратамсине,Татарстан .	1			
59	Бик борынгы манара. Рифма төшенчәсен аңлау. Л.Шагыйрьҗан “Сөембикә манарасы”.	1			

	“Музей йорты”на сәяхәт. Очень древняя башня. Понимание понятия рифмы. Л.Шагирязян —Сәембикеманарасы . Путешествие вМузейный дом".				
60	Сабантуй – халык бәйрәме. Лирик геройның эчке дөньясын шигъри формада ачып биү. М.Мирза “Без бабайсыз үстек”. З.Гомәрова “Батырлар хакында”. Р. Харис “Сугыш турында сөйләшә картлар”. “Музей йорты”на сәяхәт. Сабантуй-народный праздник. Поэтическое раскрытие внутреннего мира лирического героя. М. Мирза-Безбабайсызүстек .З.Гумерова—Батырлархакында .Р.Харис—Сугыштурындасөйләшәкартлар . Путешествие вМузейный дом".	1			
61	Нәсел агачы. В.Хәйруллина “Хозурлык һәм горурлык”. “Музей йорты”на сәяхәт Родословноедерево.В.Хайруллина-Хозурлыкһәмгорурлык .ПутешествиевМузейныйдом".	1			
62	Алар Ватан өчен көрәште. Ф. Кәрим “Ант”, “Ватаным өчен”. Авторның ижат алымнары, тормышы турында күзаллау. ОниборолисьзаРодину.Ф.Карим—Ант ,-Ватанымөчен .Представлениеоприемахтворчества, жизни автора.	1			
63	Рәхмәт сезгә,ветераннар. Х. Халиков “Рәхмәт сезгә, ветераннар” Спасибовам,ветераны.Х.Халиков-Рәхмәтсезгә,ветераннар .	1			
64	М.Жәлил” Кичер, илем!” Авторның ижат алымнары, тормышы турында күзаллау М.Джалиль-Кичер,илем!!Представлениеоприемахтворчества,жизниавтора.	1			
65	Сугыш чоры балалары. . В. Нуруллин “Бүреләр, үгез һәм без” .“Музей йорты”на сәяхәт. Детивойны..В.Нуруллин-Бүреләр,үгезһәмбез .Путешествиев-Музейныйдом".	1			
66	Матурлыкка бай ул безнең заман. И. Юзеев “Матурлыкны гына алып кит”, “Музей йорты”на сәяхәт И. Шишкин “Корабль төзерлек урман” М. Рафиков “Жир куены” Показать внутренний мир героя через его познание окружающего мира. Г. Ахунов—Канатлар кая илтә?! Поговорки. Путешествие вМузейный дом".	1			
67	Мин яратам сине, Татарстан! Г. Бәширов “Безнең Татарстан”. Р. Харис “Игенче жыры” Я люблю тебя,Татарстан. Связь литературных произведений с другими произведениями искусства. Г.Баширов-БезнеңТатарстан.Песня.Хариса -Игенчежыры .	1			
68	Еллык йомгаклау эше. Аңлап уку күнекмәләрен тикшерү Годовой	1			
69	Казан – спорт каласы. Йолдыз “Спортчы шүрәле”. Р.Миңнуллин “Кунакка килегез”. “Музей йорты”на сәяхәт. Казань-Спортивныйгород.Йолдыз-Спортчышүрәле .Р.Миңнуллин—Кунаккакилегез . Путешествие вМузейный дом". Йомгаклаудересе.	1			

70	Йомгаклау дәресе Обобщающий урок	1			
----	-------------------------------------	---	--	--	--

Календарь – тематик планлаштыру

Дәрес саны: барысы 70, атнага 2 сәгать

№	Дәрестемасы	Дәрес саны	Үткәру вакыты		искәр мә
			план	факт	
1	Борынгыхалыкларныңтормышы, кешешәмтабигатьарасындагымөнәсәбәт. Жирйөзөндәяшәгәнберенчекешеләр. Хапиаллатурындамиф. Жизньдревнихнародов, взаимоотношениячеловекаиприроды. Первыелюдионаземле. МифоБогеХапи.	1			
2	Риваять, бәет, мифлартурындагомумикүзаллаубулдыру. Жирничекяралган?(легенда). Дөнъяратылуതുрындамиф.Риваять, бәет, мифлар. Борынгылегендаларнисөйли? Р.Вәлиева“Изгеләртавы.” Общепредставлениеомифах. КакродиласьЗемля? (легенда). Мифосотворениимира. Легенды,баиты,мифы.Чтоговорятдревниелегенды?Р.Валиева–Горасвятых.І	1			
3	Риваять, бәет, мифлардакешеләртормышыныңчагылышы, табигыйкөчләрнеңкешеләргәярдәмгәкилүе. Күкнеңкүтәрелүе. Легенда, баит, отражениевмифахжизнилюдей, помощьлюдямприроднымисилами. Вознесениенеба.	1			
4	Борынгылегендаларнисөйли? “Бумеранг”“Кырыккыз”риваять. Чтоговорятдревниелегенды? "Бумеранг."Легенда" Кырыккыз".	1			
5	“Мәржәнкаласыһәмуникекызхикәйте.” –Мәржәнкаласыһәмуникекызхикәйте.І	1			
6	Тотемагачлары. Айдарханһәмсәхабәләр. Р.Миңнуллин. “Сабантуйда”. Тотемныедеревья. " Айдарханһәмсәхабәләр". Р. Миннуллин. "Сабантуйда".	1			
7	Әдәбиһәмсәнгатьәсәрләрәнчагыштыру. Пайгәмбәрнеңтууы. Пайгамбәрнеңтууыһәманыңбалачагы. Сравнениелитературныххудожественныхпроизведений. РождениеПророка. РождениеПророкаиегодетство.	1			
8	Әйләнә-тирәдөнъяматурлыгыныңшагыйрьөченләмчишмәсебулуынаинандыру.З.Ярмәки“Аккаен”. “Чыршыниөченәшәл?”легенда. Убеждениевтом,	1			

	что красота окружающего мира является источником вдохновения для поэта. З. Ярмаки Аксаен". - Чыршыниң ченяшел? легенда.				
9	Абагач эчеге. М. Сафин "Каенага, каенишләр" Цветок папоротника. М. Сафин—Каенага, каенишләр	1			
10	Жанрлар турында гомуми күзаллау булдыру; хикәя, шигырь. Тотем үсемлекләре. Г. Кутуй. "Рөстәммажаралары" Создание общего представления о жанрах; рассказ, стихотворение. Тотемные растения. Г. Кутуй—Рөстәммажаралары .	1			
11	Жанр үзгәртүчеләге: сурәтләнү вакыйгаларның тормышчанлыгы, эхлак кануннарына туры килүе, уйлап табучанлык. Сөйләм телендә сурәтләнүчаралары. Г. Кутуй "Рөстәммажаралары". (дәвам) Особенности жанра: жизнеспособность описываемых событий, соответствие законам морали, изобретательность. Средства выражения на разговорном языке. Г. Кутуй " —Рөстәммажаралары ". (продолжение)	1			
12	Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше. Тотем хайваннары. Р. Шәмсетдинов. "Алтын Урда. Ханауда" картинасы. Р. Миңнуллин "Алтын Урда" Связь литературных произведений с другими произведениями искусства. Тотем животных. Р. Шамсутдинов. Картина—Алтын Урда. Ханауда . Р. Миңнуллин—Алтын Урда	1			
13	Жанрларның максаты төрлө булуга иңтибар тү. Татар мифологиясендә Акбүре. Акбүре (риваять). Татарстан гербы. Цель жанров-обратить внимание на разнообразие. Белый волк в татарской мифологии. Акбуре (легенда). Герб Татарстана.	1			
14	Әкиятләр дәүкучы-тыңлаучыга табигатьнең оҗагы көчләрне тәсире. Акбүре. Татар халык әкиятен Влияние высоких сил природы на читателя-слушателя сказок. Белый Волк. Татарская народная сказка	1			
15	Тылсымлы әкият героен. "Акбүре" (Татар халык әкиятен. Дәвам) Герой волшебной сказки. —Акбуре " (татарская народная сказка. Продолжение)	1			
16	Дәрдемәнд. "Гали" (хикәят). Дардеманд. "Гали" (рассказ).	1			
17	"Акбайтал" (Татар халык әкиятен) —Акбайтал (татарская народная сказка)	1			
18	Автор һәм халык әкиятләрнең сюжеты-композиция охшашлыгына әрәбелү. Тылсымлы әкият героен. "Еланнар патшасы-Шаһмара." Умения различать сюжетно-композиционное сходство в авторских и народных сказках. Волшебный сказочный герой. "Еланнар патшасы - Шахмара.	1			
19	"Тылсымлы әкият кануннарының әрәбелү: үткән нәргә кире кайтып, аларның аңдан кичерәбез, бүгенге тормыш белән бәйләнбәз" темасын оҗаглау. Татар халык әкиятен "Икекыз". (Татар халык әкиятен) "Үгикыз" ..	1			

	Итогтемы: Изучаем законы волшебной сказки: возвращаемся в прошлое, переживаем их заново, связываем с современной жизнью". Татарская народная сказка "Икекыз – (татарская народная сказка) Угикыз" ..				
20	Әкиятләр дегерой характерының қатлаулылығы. Борынғы шағырь-Кол Гали. Сложность характера героя в сказках. Древний поэт-Кул Гали.	1			
21	Ш.Галиев. “Кол Галигә”. Р.Шәмсетдинов “Кол Гали” картинасы.	1			
22	Әсәрисеменентөпмәгнә, эчтәлек белән туры килүе. Кол Гали “Кыйссаи Йосыф”. Соответствие названия произведения основному смыслу, содержанию. Кул Гали — Кыйссаи Йосыф.	1			
23	“Тоткын Сөембикә жыры”. М.Рәфыйков “Усакия фраклары сөйләшә”	1			
24	Шигырьләр дегәгыштыру, сынландыру, эпитетларны таба белү. Э.Шәрифуллина. “Без-татар балалары”. Г.Латып “Безнең нәсел”, Р.Миңнуллин “татарларым” өзе. Умения сравнивать, находить эпитеты в стихах. Э.Шәрифуллина. “Мы-татарские дети”. Г.Латыпов “Безнең нәсел”, Р.Миңнуллин “Татарларым”.	1			
25	Сүзлекләр куллану. Ә.Рәшит. “Нәсәлагачы”. Ф.Гыйрфанов “Болгарханнарышәжәрәсе”, Х.Камалов “Археолог”. Ф.Бәйрәмова “Карапулат” Использование словарей. А. Рәшит. “Нәсәлагачы”. Ф. Гирфанов “Болгарханнарышәжәрәсе”, Х.Камалов “Археолог”. Ф.Байрамова “Карапулат”	1			
26	Әкиятгеройлары, аларның үзенчәлекләре. Суаҗыпатшалыгында. Н.Сәйяр. “Айсылу”. Сказочные герои, их особенности. В подводном царстве. Н.Сайяр. “Айсылу”.	1			
27	Айсылу – бәхетле бала. Г.Гыйльманов “Жавапсыз легенда”. Р.Миңнуллин “Машина кечкенә әкият” Айсылу – счастливый ребенок. Г. Гильманов “Жавапсыз легенда”. Р. Миннуллин – Машина кечкенә әкият	1			
28	Характер һәм тойгылар үзенчәлегә. Суказы. Н.Сәйяр. “Айсылу”. Г.Вәлиева “Кызыктыр саларда” Характери особенности чувств. Водяная девушка. Н.Сайяр. “Айсылу”. Г. Валиева — Кызыктыр саларда	1			
29	Тылсымлы әкият законнары. Ф.Яруллин “Буарелан”	1			

	ЗаконыволшебнойсказкиФ.Яруллин–Буарелан				
30	Дөнъянышагырьләркүзлегеннәнчыгыштаныпбелү. Рифма . Ш.Галиев. “Жирдәмиңаникирәк?”, “Алсудөнья”, Г.Гыйлманов“Чишмәгәбардык” Познаниемираглазамипоэтов.Рифма.Ш.Галиев.—Жирдемиңаникирәк? ,—Алсудөнья", Г.Гилманов–Чишмегәбардык	1			
31	Лирикгеройныңэчкөдөнъясыншигырьформадаачыпбирү. Ш.Бабичшигырьләрә“ГабдуллаэфәндеТукаев”, “Тынтөн”Р.Миңнуллин“УтызИмәнинеуыкыгандатугануйлар”В.Хәйруллина“Чикерткә”. Поэтическоераскрытиевнутреннегомиралирическогогероя. СтихиШ. Бабича –ГабдуллаэфәндеТукаев ,—Тынтөн Р.Миңнуллин–УтызИмәнинеуыкыгандатугануйлар В.Хайруллина–Чикерткә .	1			
32	Сәнгатьлеукукүнемләрөнүстерү.Г.Рәхим“Көзгеурман”,М.Усманов“Урманкүле”, О.Кульпин“Зәңгәркултык”картиналары. Мөҗәһит“Беряфракзары”. Г.Рәхим“Көзйөри”, М.Мирза“Көз”, К.Булатова“Кичәгенә”, Р.Корбан“Ярдәмтик” Развитиенавыковхудожественногочтения. Г. Рахим—Көзгеурман , картиныМ. Усманова–Урманкүле ,О.Кульпина–Зәңгәркултык Мөҗәһит–Беряфракзары Г.Рахим–Көзйөри ,М.Мирза–Көз ,К.Булатова–Кичәгенә ,Р.Корбан—Ярдәмтик	1			
33	Хикәядәавторныңүзгеройларынамөнәсәбәте. Г.Рәхим“Песнәк”, М.Сафин“Сокланмыйбулдыраалмыйм”, Г.Юнысова“Мактанчыксаескан”Тексттагысүзләрөнәмәгънәтөсмерләрәнаерабелүһәмаларнысөйләмдәкуллану.З.Ярмаки. “Иртә”, Р.Корбан“Каеннарбишекшикелле”Р.Харис“Аккарларарасында”,Н.Думаи“Беренчекар”. Отношениеавтораксвоимгероям.Г.Рахим"Песнек",М.Сафин Сокланмыйбулдыраалмыйм ", Г. Юнусова " Мактанчыксаескан Умениеразличатьсмысловыеоттенкисловвтекстеииспользоватыхвречи. З.Ярмаки.—Иртә ,Р.Корбан—Каеннарбишекшикелле Р.Харис—Аккарларарасында , Н.Думаи–Беренчекар .	1			
34	Проектдәрес. Сурәтләүчараларынтануһәмаңлау. Әнкәмпортреты. Г.Рәхим Проект.Пониманиеизобразительныхсредств.Портретмамы.Г.Рахим—Апрель—(портрет) Г. Сабитова—КадерлеулТуганяк!! Использованиерифмы.Н.Исәнбәт.-“Өчматурсүз хикәясә,—Иңматурсүз шигыре. С.Шакир—Ландышчәчәгә ,Р.Вәлиева–Эңжечәчәк ,М.Өгъләмов–Матурлыкминембелән.	1			
35	Изучение темы: “Апрель” (портрет) Г.Сабитов“КадерлеулТуганяк!”Рифманысиземләү, куллану. Н.Исәнбәт. “Өчматурсүз”хикәясә, “Иңматурсүз”шигыре. С.Шакир“Ландышчәчәгә”, Р.Вәлиева“Эңжечәчәк”,). М.Өгъләмов“Матурлыкминембелән.”	1			
36	Понимание прочитанного текста. Укылгантекстныңэчтәлегенаңлау. Л.Лерон. “Кыхмырый , МыхмырыйһәмШыхмырый”. И.Гыйлажәв“Тутыкмастотка”И.Нәбиуллина. “Тәмлетел”	1			

	(экият), Г. Сабитов “Чәчәкнигә боекты” Понимание содержания прочитанного текста. Л. Лерон. — Кыхмырый, Мыхмырый һәм Шыхмырый. И. Гилязов – Түтүк мастотка! И. Набиуллина. – Тәмлетел (экият), Г. Сабитов — Чәчәкнигә боекты!				
37	Герои рассказа, их портрет, характер. Хикәя геройлары, аларның портретлары, характеры, сөйләм һәм вакыйгалар аша чагылышы. Г. Галиев “Бибкәйаланы”. З. Бәшир “Берасрауны җаһ-зары” Герои рассказа, их портреты, характер, речей и отражение событий. Г. Галиев – Бибкәйаланы. З. Башир – Берасрауны җаһ-зары	1			
38	Герой рассказа. Особенности характера. Хикәя герой. Характер һәм тойгылар үзгәрткәч. Ф. Әмирхан “Кечкенә хезмәтче”. Ә. Фәйзи. “Асрага бала бирәм”. Н. Думави “Ятим бала” Герой рассказа. Характери особенности чувств. Ф. Амирхан – Кечкенә хезмәтче. А. Фәйзи. — Асрага бала бирәм. Н. Думави — Ятим бала	1			
39	Пейзаж и интерьер в рассказе, окружение вокруг героя. Хикәядә пейзаж һәм интерьер сурәтләнеше, геройны чолгап алган тирәлек. К. Нәжми “Нәсимәнең беренче эшкөнә”. В. Маяковский “Күрешү”, Д. Аппакова “Кечкенә Бануның тарихы”	1			
40	Особенности речи героев произведения. Әсәр геройларының сөйләм үзгәрткәчләрен билгеләү. Г. Ибраһимов “Укудан кайткан”. Г. Тукай “Таз”, Ф. Решетников “Каникулга кайтты” картинасы. Ф. Хәснә “Малай белән солдат”, Р. Харис. “Фронт овиқлар”	1			
41	Открытие необычных сторон простых предметов. Гади предметларның гади булмаган якларына чү. Бала чак хәтирәләре. С. Хәким “Яратам мин”. А. Әхмәт “Кем эшбү”. М. Мәдиев “Бәхилләшү”.	1			
42	Использование умений в выборе книг в библиотеке по предложенному списку. Китапханәләрдән файдалана белү осталыгын үстөрү, тәкъдим ителгән семлек буенча китаплар сайлау һәм белергә өйрәтү. Зөлфәт “Кызтавы”. Тылсымлы шигъри экиятләр (Г. Тукай. «Суанасы», «Шүрәле» һ.б.), аларда халык экиятләре белән сюжет бәйләнеше, композиция үзгәрткәч.	1			
43	Части стихотворений. Шигърь өлешләре. В. Хәйруллина “Хәерлекөн!” Р. Миңнуллин “Иртәниртүк”, Д. Гайнетдинова “Исәнме, яңакөн”, Н. Әхмәдиев “Хәерле иртә”	1			
44	Шагыйрьләри җатиткән дөнья белән чынбарлык арасындагы охшаш һәм аермалыяклар. Каен-урман чибәре. С. Гафарова “Көз”. И. Шишкин “Каенлык”, К. Максимов “Каенлык” картиналары Сходства и различия между миром, созданным поэтами и реальностью. Береза - лесная красавица. С. Гафарова – Көз. И. Шишкин — Каенлык, К. Максимов — Каенлык картиналары	1			
45	Чынбарлык арасындагы охшаш һәм аермалыяклар. Г. Гыйльманов “Кайтаваз”. Музей ортына сәяхәт. Р. Вәлиева “Бөтен дөнья акына” Представление мира глазами поэта. Р. Гиззатуллин — Язгымоң, М. Хайрутдинов — Анабулу. Назлылык картинасы. Ш. Галиев – Урма	1			

	нявал				
46	Дөнъянышагыйрькүзлегеннэнчыгыпкүзаллау . Р.Гыйззәтуллин“Язгымоң”,М.Хәйретдинов“Анабулу. Назлылык”картинасы. Ш.Галиев“Урманява”	1			
47	«Сайланмаэсәрләр»төшенчәсебирү. Р.Мингалим“Бүгөнтөнләкүккәкара”Әсәрбуенчаүзфикерләреңнеәйтәбелү. Матурлыкдөнъясы. Л.Ихсанова“Шомыртчәчәкләрәаккына”. Н.Исәнбәт“Кышкытөндә” Представлениеспонятия—избранные произведения".Р.Мингалим–Бүгөнтөнләкүккәкара . Умениевысказыватьсвоемнениепо произведению. Миркрасоты. Л.Ихсанова –Шомыртчәчәкләрәаккына . Н.Исәнбәт—Кышкытөндә	1			
48	Укыгандаорфоэпиянормаларынтөгәлсаклау, дөреставыштөсмерләребеләнүку. К.Булатова. “Шушыяктан, шушытуфрактанбез”. К.Максимов“Иделкөзгесендә”картинасы Соблюдениенормыорфоэпии, чтениесправильнымизвуковымиоттенками. К.Булатова.–Шушыяктан, шушытуфрактанбез . К.Максимов–Иделкөзгесендә картинасы	1			
49	Укылганәсәрнеанализлау. Батулла. “Салаваткүперекайдайоклый?”. Анализпрочитанного произведения. Батулла.–Салаваткүперекайдайоклый? .	1			
50	Шигырьнерольләргәбүлепуку. Ж.Дәрзаман“Бөжәкләрбеләнсөйләшү”. Г.Гыйльманов“Курай” Чтениепоролям. З.Дарзаман–Бөжәкләрбеләнсөйләшү . Г.Гильманов–Курай	1			
51	Текстларныанализлагандасәнгатьлелекчараларынтабу. Г.Хасанов“Аккош”. Р.Фәйзуллин“Быелгыяз”, А.Тимергалина“Аккош” Нахождениелитературныхприемовв произведениях.. Г.Хасанов—Аккош . Р.Файзуллин–Быелгыяз , А.Тимергалина—Аккош	1			
52	Дөреставыштөсмерләребеләнүку. Батулла“Терек-терккырмыска”. К.Сибгатуллин“Бөтенкешәбүгеншундыйәйбәт” Чтениесправильнымитонамиголоса. Батулла–Терек-терккырмыска . К.Сибгатуллин–Бөтенкешәбүгеншундыйәйбәт	1			
53	Сәнгатьлеукукүнекмәләреформалаштыру (интонация, тон, темпсаклапкычкырыпуку). Р.Миңнуллин“Атказангансандугач”. “Кошлартавышы-сандугачжыры”Л.Толстой“Сливатөше”. Р.Хисмәтуллин“Аһ, беркитсәңкирегә” Формированиенавыковвыразительногочтения.. Интонация, тон, темпР.Миңнуллин —Атказангансандугач . –Кошлартавышы-сандугачжыры . Л.Толстой–Сливатөш . Р.Хисматуллин—Аһ, беркитсәңкирегә	1			
54	Укылганәсәргәанализсау. Г.Хасанов. “Абага”. Р.Хафизова. “Кирлемән”. Н.Сладков. “Тыштанылтырый, этәнгалтырый”. ”, Е.Зуев“Урманхәзинәләре”	1			

	Анализ прочитанного произведения. Г.Хасанов.—Абага Р.Хафизова.—Кирлемет Н.Сладков.—Тыштаниялтырый, эчтен калтырый .,Е.Зуев—Урманхезинелер				
55	Геройных характерлау. Урман докторы. Ж.Тәржеманов. “Шуктуган”. Ж.Тәржеманов “Тукранмалае Шуктуган”. Ш.Галиев “Тукрансые” Характергероя. Урман докторы. Ж.Тәржеманов.—Шуктуган Ж.Тәржеманов—Тукранмалае Шуктуган Ш.Галиев—Тукрансые	1			
56	Бүлекне өлешләр гәбүлү. К.Тимбикова. “Бануэбисабагы” Ашпешерүхикмәтләре. Р.Рахман “Кесәл”. Ф.Тарханова “Безбөлешпешерөбез” Деление текста на части..К.Тимбикова.—Бануэбисабагы Ашпешерүхикмәтләре.Р.Рахман—Кесәл Ф.Тарханова—Безбөлешпешерөбез	1			
57	Строфа һәм рифма. Татар халык ашлары. Э.Шәрифуллина. “Тормышяме”. В.Кочунов “Бәйрәмчәнәт юрморт” Ф.Тарханова “Килдепилмәнәшыйсы”. Р.Харис “Елмай” Строфа һәм рифма. Татарскиенациональные блюда. Э.Шәрифуллина.—Тормышяме В.Кочунов—Бәйрәмчәнәт юрморт Ф.Тарханова—Килдепилмәнәшыйсы Р.Харис—Елмай	1			
58	Тәкъдим ителгән исемлек буенча китаплар сайлау. Балалар дөнъясы. Г.Гыйльманов. “Минем исемем-Бүрек”. А.Байбеков “Балалар”. Л.Гыймадиева “Караурман, караңгы төн” Выбор книг по представленному списку. Детский мир. Г.Гыйльманов.—Минем исемем-Бүрек А.Байбеков—Балалар Л.Гыймадиева—Караурман, караңгы төн	1			
59	Диалогик һәм монологик сөйләм. Бүрек-нәникөчәк. Г.Гыйльманов. “Минем исемем-Бүрек” Д.Гайнетдинов “Батыр Хәбир” Диалогическая и монологическая речь. Г.Гыйльманов.—Минем исемем- Бүрек Д.Гайнетдинов—Батыр Хәбир	1			
60	Әкият—драманың үзенчәлекләре. Бүрек-ышанычлы сакчы. Г.Гыйльманов. “Минем исемем-Бүрек”. В. Нуриев “Ачуланма инде. Илһам!” Особенности сказки-драмы. Г.Гыйльманов.—Минем исемем-Бүрек В. Нуриев—Ачуланма инде. Илһам	1			
61	Язучы катнашын даүткән “Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Р.Вәлиев. “Кошлар кайта”. Үткәннәр кайтавазы. Р.Вәлиев. “Кайтчы, Сөембикә”. Заседание клуба—Волшебный ключ . Встреча писателем..Р.Вәлиев.—Кошлар кайта . Үткәннәр кайтавазы. Р.Вәлиев.—Кайтчы, Сөембикә .	1			
62	Әсәр геройларының сөйләм үзенчәлекләрен билгеләү, аларның эш-гамәлләрен, тирә-якка, дөнъяга карашларын чагыштырып карау. Р.Вәлиев “Эткөяшы”, К.Насыри “Казитен, коймак кәтәрәп, каймак каманы пашау”. В.Хәйруллина “Алмаштыру” Определение речевых особенностей героев произведения,	1			

	сопоставлении их действий, взглядом на окружающий мир. Р. Валиев – Эткөяш, К. Насыри – Казитен, коймакка төрөп, каймакка манашау. В. Хайруллина – Алмаштыру.				
63	Шигъри эсәрләр нечагыштыру. К. Сибгатуллин “Чыпчык”. Мөҗәһит. “Кемнең сайрыйсыкилми?”. И. Туктар “Букет”, “Беркаенүсә” Р. Корбан “Курай” Сравнение поэтических произведений. К. Сибгатуллин – Чыпчык. Мөҗәһит. – Кемнең сайрыйсыкилми? И. Туктар – Букет, – Беркаенүсә Р. Корбан – Курай	1			
64	Р. Әхмәтжанов “Безнеңшигырь”, И. Гыйләҗев “Охшашлык”, Г. Тукай “Язгаләмәтләре”, В. Аршинов “Язбилгеләре”. Э. Шәрифиллина “Табигатьнең бөрбөргө” Р. Ахметзянов – Безнеңшигырь, И. Гилязов – Охшашлык, Г. Тукай – Язгаләмәтләре, В. Аршинов – Язбилгеләре, Э. Шәрифиллина – Табигатьнең бөрбөргө	1			
65	Р. Вәлиев “Ватаным”, “Яшә, көмешкыңгырау”. А. Алиш “Сертотмас сүрдәк” Билгесезрәссам “Сөембикә ханбикә үзгаиләсе белән” Р. Вәлиев – Ватаным, – Яшә, көмешкыңгырау. А. Алиш – Сертотмас сүрдәк Билгесезрәссам – Сөембикә ханбикә үзгаиләсе белән	1			
66	Монологик сөйләм. Р. Харис “Татарстан әлеме”, В. Худяков “Сөембикә ханбикәне Казаннан алып китү”. Г. Вәлиева “Карталаша колагы” Ш. Рәкыйпов “Төнге очыш”. Монологическая речь. Р. Харис – Татарстан әлеме, В. Худяков – Сөембикә ханбикәне Казаннан алып китү. Г. Вәлиева – Карталаша колагы. Ш. Ракипов – Төнге очыш.	1			
67	Еллык контроль эш. Итоговая контрольная работа .	1			
68	Авторларның җаталымнары, тормышлары турында күзаллау. Н. Арсланов. “Халкыма”. Г. Морат “Читтел”, К. Вениг “Казанныяулапалу” Р. Фәйзуллин “Минемәти”, А. Ширяева “Авырелларда”, Йолдыз “Очрашу”. Жизнь и творчество авторов. Н. Арсланов. – Халкыма. Г. Морат – Читтел, К. Вениг – Казанныяулапалу. Р. Фәйзуллин – Минемәти, А. Ширяева – Авырелларда, Йолдыз – Очрашу.	1			
69	Сөйләм методикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү). М. Мирза “Балачакхатирәсе” С. Хәким “Тегермәнстенасындагы язгулар” Речева мелодика (повышение, понижение голоса). М. Мирза – Балачакхатирәсе, С. Хәким – Тегермәнстенасындагы язгулар	1			
70	“Серлеачкыч” мәктәп клубы җыюлары. Сәнгатьлеуку. Г. Мөхәммәтшин. “Туганяк”. М. Галиев “Туганяк”. Н. Исәнбәт “Туган ил”. Р. Харис “Туган жирем” .	1			

	Заседание клуба-Волшебный ключ. Г. Мухамметшин.-Туганяк М.Галиев-Туганяк Н.Исенбет-Туганил Р.Харис-Туганжирем.				
--	--	--	--	--	--

